

Ontwerp van decreet houdende machtiging tot oprichting van het privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap Vlaams Datanutsbedrijf in de vorm van een naamloze vennootschap

Op voorstel van de Vlaamse minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management;

Na beraadslaging,

DE VLAAMSE REGERING BESLUIT:

De Vlaamse minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschaps- en gewestaangelegenheid.

Art. 2. In dit decreet wordt verstaan onder:

- 1° agentschap Digitaal Vlaanderen: het agentschap Digitaal Vlaanderen, vermeld in artikel 2 van het besluit van de Vlaamse Regering van 18 maart 2016 houdende de oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap Digitaal Vlaanderen en de vaststelling van de werking, het beheer en de boekhouding van het Eigen Vermogen Digitaal Vlaanderen;
- 2° algemene verordening gegevensbescherming: verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming);
- 3° Vlaams Datanutsbedrijf: het agentschap, vermeld in artikel 3;
- 4° burger: een burger als vermeld in artikel I.4, 7°, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018;
- 5° metagegevens: de documentatie die beschrijft wat de inhoud en de frequentie van actualisering van een gegevensbron is, en op welke technische wijze die bron benaderd en ontsloten kan worden;
- 6° elektronische dienst: de verwerking van de gegevens die zich in gegevensbronnen bevinden of de verwerking van de aanverwante metagegevens met een computertoepassing;

- 7° gegevens: de gegevens in een gegevensbron die informatie bevatten over een burger, inclusief persoonsgegevens, metagegevens of gegevens van een elektronische dienst;
- 8° persoonsgegevens: de persoonsgegevens, vermeld in artikel 4, 1), van de algemene verordening gegevensbescherming;
- 9° verwerking: een verwerking als vermeld in artikel 4, 2), van de algemene verordening gegevensbescherming;
- 10° toestemming: een toestemming als vermeld in artikel 4, 11), van de algemene verordening gegevensbescherming;
- 11° datagedreven ecosysteem: een systeem dat bestaat uit de interacties tussen gegevensbronnen, de toepassingen voor gegevensverwerking en -deling en de gegevensafnemers en de governance daarop, op voorwaarde dat de interactie niet gericht is op overheidsinstanties onderling;
- 12° datakluis: een platform waarin gegevens van burgers worden opgeslagen dat tot doel heeft burgers in staat te stellen controle te hebben over hun gegevens en die veilig te delen met andere burgers of overheidsinstanties;
- 13° overheidsinstanties: een overheidsinstantie als vermeld in artikel I.3 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018;
- 14° Vlaamse instantie: elk van de volgende overheidsinstanties:
 - a) de instanties van de Vlaamse overheid, vermeld in artikel I.3, 1°, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018;
 - b) de instellingen met een publieke taak, vermeld in artikel I.3, 6°, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018, die afhangen van de Vlaamse overheid of van een of meer andere instellingen met een publieke taak die afhangen van de Vlaamse overheid;
- 15° entiteit: burgers of overheidsinstanties.

Hoofdstuk 2. Oprichting, vorm en benaming

Art. 3. De Vlaamse Regering wordt gemachtigd om onder de voorwaarden, vermeld in dit decreet, de naamloze vennootschap Vlaams Datanutsbedrijf op te richten. Het Vlaams Datanutsbedrijf is een privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap als vermeld in artikel III.14 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018.

Het agentschap, vermeld in het eerste lid, draagt als naam 'Vlaams Datanutsbedrijf', afgekort 'DNB'. Het agentschap, vermeld in het eerste lid, kan een of meer commerciële namen gebruiken.

De statuten van het Vlaams Datanutsbedrijf, en elke wijziging van die statuten, worden ter goedkeuring voorgelegd aan de Vlaamse Regering en meegedeeld aan het Vlaams Parlement.

De Vlaamse Regering bepaalt tot welk beleidsveld het Vlaams Datanutsbedrijf behoort.

Hoofdstuk 3. Doelstellingen en beleidsuitvoerende taken

Art. 4. §1. Het Vlaams Datanutsbedrijf heeft als doelstelling in een datagedreven ecosysteem de samenwerking rond de veilige gegevensdeling met en door burgers of overheidsinstanties te faciliteren en de uitoefening van rechten van burgers inzake gegevensbescherming te optimaliseren met een minimum aan administratieve lasten.

Naast de doelstellingen, vermeld in het eerste lid, heeft het Vlaams Datanutsbedrijf als doelstelling de ontwikkeling van nieuwe toepassingen te ondersteunen op het vlak van gegevensdeling en een veilige gegevensdeling tussen entiteiten in een datagedreven ecosysteem mogelijk te maken.

In het kader van die doelstellingen, vermeld in het eerste en tweede lid, is het Vlaams Datanutsbedrijf belast met beleidsuitvoerende taken, vermeld in artikel 5, §1, en streeft het, naast het verstrekken van vermogensvoordelen aan zijn aandeelhouders, ook de facilitering van de verzoeken van de burgers na. Daarnaast fungeert het Vlaams Datanutsbedrijf als hefboom om de data-economie aan te wakkeren.

§2. Het Vlaams Datanutsbedrijf werkt, als dat nodig is, samen met andere dienstverleners, in het bijzonder het agentschap Digitaal Vlaanderen, dat de functie van dienstenintegrator vervult als vermeld in artikel 3, §1, van het decreet van 13 juli 2012 houdende de oprichting en organisatie van een Vlaamse dienstenintegrator.

§3. De Vlaamse Regering kan de doelstellingen, vermeld in paragraaf 1, nader bepalen.

§4. Het Vlaams Datanutsbedrijf kan in het kader van de doelstellingen, vermeld in paragraaf 1, andere binnenlandse en buitenlandse rechtspersonen en samenwerkingsverbanden oprichten of eraan deelnemen, al dan niet met een meerderheidsdeelname, onder voorbehoud van artikel 12 tot en met 30.

§5. Het Vlaams Datanutsbedrijf kan alle activiteiten, taken en bedrijvigheden verrichten die rechtstreeks of onrechtstreeks bijdragen tot de verwezenlijking van de doelstellingen, vermeld in paragraaf 1, en de beleidsuitvoerende taken, vermeld in artikel 5.

Art. 5. §1. Het Vlaams Datanutsbedrijf heeft de volgende beleidsuitvoerende taken:

- 1° haalbaarheidsstudies uitvoeren over de ontwikkeling en het beheer van toepassingen die de gegevensdeling in een datagedreven ecosysteem ondersteunen;
- 2° een platform voor datakluisen voor burgers ontwikkelen en beheren. De datakluisen worden ter beschikking gesteld aan burgers. Het gebruik van een datakluis is voor burgers niet verplicht. Een burger kan uitsluitend op zijn uitdrukkelijk verzoek zijn datakluis activeren en in voorkomend geval deactiveren, zijn gegevens daarin opslaan, aanpassen of verwijderen en de mededeling van die gegevens beheren op zijn verzoek, en in geval van mededeling van persoonsgegevens, op voorwaarde dat de burger zijn toestemming verleent als vermeld in artikel 29 van dit decreet;
- 3° een platform ontwikkelen en beheren om metagegevens van overheidsinstanties geïntegreerd te delen en te raadplegen;
- 4° een platform ontwikkelen en beheren om metagegevens van burgers geïntegreerd te delen en te raadplegen;
- 5° een platform ontwikkelen en beheren dat zorg draagt voor de veilige en gewaarborgde afhandeling van de transacties tussen de betrokken burgers of overheidsinstanties en dat de eventuele verschuldigde vergoeding verwerkt die volgt uit de toegang van de betrokken burgers of overheidsinstanties tot de platformen, vermeld in deze paragraaf;
- 6° de taken, vermeld in artikel 4 van het KLIP-decreet van 14 maart 2008, uitvoeren;

- 7° de taken, vermeld in artikel 5 van het GIPOD-decreet van 4 april 2014, uitvoeren;
- 8° bijzondere opdrachten uitvoeren die aansluiten bij de doelstellingen, vermeld in artikel 4, §1, van dit decreet, of bij de beleidsuitvoerende taken, vermeld in punt 1° tot en met 7°, en die bij of krachtens een decreet worden toegewezen aan het Vlaams Datanutsbedrijf.

§2. De Vlaamse instanties gebruiken het platform, vermeld in paragraaf 1, 2°, om gegevens mee te delen die de Vlaamse instanties beheren, conform de voorwaarden, vermeld in artikel 13, §1.

De Vlaamse instanties gebruiken het platform, vermeld in paragraaf 1, 2°, voor het ontvangen van gegevens, conform de voorwaarden, vermeld in artikel 21, §1.

Het Vlaams Datanutsbedrijf biedt aan de Vlaamse instanties de nodige ondersteuning onder de voorwaarden die in de samenwerkingsovereenkomst, vermeld in artikel 6, zijn opgenomen.

Onder de voorwaarden die zijn opgenomen in de samenwerkingsovereenkomst, vermeld in artikel 6, staat het Vlaams Datanutsbedrijf in voor de mededeling van gegevens die overheidsinstanties die geen Vlaamse instanties zijn, beheren, conform de voorwaarden, vermeld in artikel 13, §1 en voor het ontvangen van gegevens door overheidsinstanties die geen Vlaamse instanties zijn, conform de voorwaarden, vermeld in artikel 21, §1.

§3. De Vlaamse Regering kan het Vlaams Datanutsbedrijf machtigen om, in voorkomend geval onder de bijzondere voorwaarden die ze bepaalt, een rechtspersoon waarin het Vlaams Datanutsbedrijf deelneemt, te betrekken bij de uitvoering van zijn beleidsuitvoerende taken.

§4. Behoudens uitdrukkelijke afwijking laat het Vlaams Datanutsbedrijf bestaande toepassingen inzake het opslaan en meedelen van gegevens van de burger onverlet.

Hoofdstuk 4. Samenwerkingsovereenkomst

Art. 6. §1. Het Vlaams Datanutsbedrijf sluit een samenwerkingsovereenkomst met de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest. Die samenwerkingsovereenkomst bepaalt ten minste de volgende zaken:

- 1° de nadere modaliteiten van de beleidsuitvoerende taken, vermeld in artikel 5, §1;
- 2° de nadere modaliteiten van de informatieplicht en de rapportageverplichting over de beleidsuitvoerende taken, vermeld in artikel 5, §1, en de financiële situatie;
- 3° de nadere voorwaarden voor het beheer van, het toezicht op en de werking van het Vlaams Datanutsbedrijf;
- 4° de nadere voorwaarden om personeelsleden, middelen en infrastructuur ter beschikking te stellen;
- 5° de duur, de opzeggings- en verlengingsmogelijkheden van de samenwerkingsovereenkomst;
- 6° de maatregelen die worden genomen als een partij haar verbintenissen die voortvloeien uit de samenwerkingsovereenkomst, niet naleeft;
- 7° het uitbrengen van een jaarlijks rapport, met een afzonderlijk hoofdstuk over de naleving van de bescherming van persoonsgegevens, voor 1 juni van het volgende jaar over de uitvoering van de samenwerkingsovereenkomst gedurende het

afgelopen kalenderjaar, en het uitbrengen van andere documenten die jaarlijks, al dan niet ter goedkeuring door de Vlaamse Regering, moeten worden voorgelegd.

Elke wijziging van de samenwerkingsovereenkomst wordt geformaliseerd via een addendum bij de samenwerkingsovereenkomst.

Hoofdstuk 5. Aandelen

Art. 7. Het Vlaamse Gewest en de Vlaamse Gemeenschap beschikken altijd direct of indirect over ten minste de helft plus één van de aandelen van het Vlaams Datanutsbedrijf.

Hoofdstuk 6. Werkingstoelage

Art. 8. De Vlaamse Regering wordt gemachtigd om het Vlaams Datanutsbedrijf jaarlijks, binnen de perken van de begrotingskredieten, een werkingstoelage toe te kennen ten laste van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap.

Hoofdstuk 7. Terbeschikkingstelling van personeel

Art. 9. De Vlaamse Regering en de rechtspersonen die ressorteren onder de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest, worden gemachtigd om personeel ter beschikking te stellen om de werking van het Vlaams Datanutsbedrijf te ondersteunen.

De voorwaarden en de nadere regels voor de terbeschikkingstelling, vermeld in het eerste lid, worden bepaald in de samenwerkingsovereenkomst, vermeld in artikel 6.

Hoofdstuk 8. Het adviescomité

Art. 10. §1. Bij het Vlaams Datanutsbedrijf wordt een adviescomité opgericht met drie vaste leden en drie plaatsvervangende leden. Het adviescomité beschikt over een grondige deskundigheid op het vlak van bescherming van persoonsgegevens van burgers, datatechnologieën en informatieveiligheid. Bij iedere beraadslaging door het adviescomité hebben de aanwezige leden samen de voormelde deskundigheid. De leden worden benoemd door de Vlaamse Regering.

Het mandaat van de leden van het adviescomité is onverenigbaar met:

- 1° het lidmaatschap van een wetgevende, decreetgevende of ordonnantiegevende vergadering;
- 2° het ambt van minister of staatssecretaris;
- 3° het ambt van provinciegouverneur;
- 4° het lidmaatschap van de bestendige deputatie;
- 5° het ambt van provinciegriffier;
- 6° het ambt van leidend ambtenaar van een overheidsinstantie;
- 7° het ambt van lid van een ministerieel kabinet;
- 8° het ambt van burgemeester, schepen of voorzitter van het OCMW.
- 9° het lidmaatschap van de raad van bestuur van het Vlaams Datanutsbedrijf of een personeelslid van het Vlaams Datanutsbedrijf;
- 10° een functie of mandaat van vast of contractueel personeel van een dienstenintegrator;

- 11° het lidmaatschap van een toezichthoudende autoriteit inzake gegevensbescherming.

Alle leden ondertekenen een verklaring over belangenconflicten en vertrouwelijkheid. Als in een dossier een belangenconflict bij een lid, dat voortkomt uit zijn activiteiten of functie, een onpartijdig oordeel onmogelijk maakt, mag dat lid niet deelnemen aan de besluitvorming in dat dossier. Het lid brengt de voorzitter of, als hij zelf de voorzitter is, de plaatsvervangende voorzitter op de hoogte van het belangenconflict en de onthouding van deelname aan de besluitvorming.

De leden van het adviescomité hebben recht op presentiegeld. Dat bedrag wordt bepaald door de raad van bestuur van het Vlaams Datanutsbedrijf. Dat bedrag is gekoppeld aan de evolutie van het indexcijfer van de consumptieprijzen. Alle leden hebben recht op een vergoeding van de reis- en verblijfskosten conform de bepalingen die gelden voor de personeelsleden van de diensten van de Vlaamse overheid.

De Vlaamse Regering kan de nadere samenstelling en werking van het adviescomité bepalen.

§2. Het adviescomité adviseert de raad van bestuur van het Vlaams Datanutsbedrijf over de volgende punten telkens vanuit het oogpunt van de bescherming van de persoonsgegevens van de burger:

- 1° het ontwerp van beleid voor het gebruikers- en toegangsbeheer voor de persoonsgegevens die via het Vlaams Datanutsbedrijf worden meegedeeld;
- 2° het ontwerp van gecoördineerd veiligheidsbeleid en -beheer van het Vlaams Datanutsbedrijf;
- 3° het ontwerp van procedure, in het bijzonder de vereiste inhoud van het aanvraagdossier en de criteria om de aanvraag voor de toegang tot een toepassing van het Vlaams Datanutsbedrijf als de vraag tot toegang de verwerking van persoonsgegevens betreft, te beoordelen;
- 4° de aanvragen, de nadere voorwaarden en de nodige afspraken voor de toegang tot een toepassing van het Vlaams Datanutsbedrijf als de aanvraag tot de toegang de verwerking van persoonsgegevens betreft. Het adviescomité verleent het advies op basis van het aanvraagdossier en, in voorkomend geval, op basis van de gegevensbeschermingseffectbeoordeling die de aanvrager heeft opgesteld.

In het advies, vermeld in het eerste lid, komen alle aspecten met betrekking tot alle deskundigheden, vermeld in paragraaf 1, eerste lid, aan bod.

De functionaris voor gegevensbescherming kan, na ontvangst van het advies van het adviescomité, vermeld in het eerste lid, op verzoek van de raad van bestuur van het Vlaams Datanutsbedrijf adviseren over de punten, vermeld in het eerste lid.

De raad van bestuur van het Vlaams Datanutsbedrijf wint het advies in van de Vlaamse toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens, vermeld in artikel 10/1 van het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer, over het punt, vermeld in het eerste lid, 1°.

De raad van bestuur van het Vlaams Datanutsbedrijf beslist vervolgens over de punten, vermeld in het eerste lid.

Als de raad van bestuur van het Vlaams Datanutsbedrijf het advies van het adviescomité of van de functionaris voor gegevensbescherming van het Vlaams Datanutsbedrijf niet volgt, motiveert de raad van bestuur in de inleidende bepalingen van zijn beslissing waarom hij het advies niet volgt.

Hoofdstuk 9. Toezicht

Art. 11. §1. De Vlaamse Regering wijst bij het Vlaams Datanutsbedrijf één regeringscommissaris aan.

Op voordracht van de Vlaamse minister, bevoegd voor de digitalisering, wijst de Vlaamse Regering bij het Vlaams Datanutsbedrijf een regeringscommissaris aan die erop toeziet dat de taken, vermeld in artikel 5, door het Vlaams Datanutsbedrijf worden uitgeoefend conform de wetten en de decreten en de uitvoeringsbesluiten ervan, de statuten en de samenwerkingsovereenkomst, vermeld in artikel 6. Deze regeringscommissaris ziet er ook op toe dat bij het verlenen van toegang door de raad van bestuur, de bepaling van artikel 10, §2, door de raad van bestuur wordt nageleefd.

§2. De Vlaamse Regering stelt de bezoldiging van de regeringscommissaris vast, die ten laste komt van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap. Ter ondersteuning van zijn controletaak kan de Vlaamse Regering de regeringscommissaris het nodige personeel ter beschikking stellen.

De Vlaamse Regering kan de rechtspositionele voorwaarden waaronder de regeringscommissaris wordt aangesteld, nader bepalen.

§3. De regeringscommissaris woont met raadgevende stem de vergaderingen bij van de organen van het Vlaams Datanutsbedrijf. De regeringscommissaris ontvangt, behalve in gemotiveerde gevallen van hoogdringendheid, de volledige dagorde van de vergaderingen van die organen, en ook alle documenten daarover, ten minste vijf werkdagen voor de datum van die vergaderingen.

§4. De regeringscommissaris kan altijd, op eenvoudig verzoek, inzage nemen in alle documenten en geschriften van het Vlaams Datanutsbedrijf. De regeringscommissaris kan van de leden van de organen en van de personeelsleden van het Vlaams Datanutsbedrijf alle inlichtingen en ophelderingen vorderen en hij kan alle verificaties verrichten die hij nodig acht voor de uitoefening van zijn opdracht.

§5. Binnen een termijn van vijf werkdagen vanaf de dag waarop de regeringscommissaris kennis neemt van de beslissing in kwestie of de beslissing in kwestie ontvangt, kan hij een gemotiveerd beroep instellen bij de Vlaamse Regering tegen elke beslissing van de organen van het Vlaams Datanutsbedrijf of van de personen aan wie zij in voorkomend geval hun bevoegdheid hebben gedelegeerd, als de regeringscommissaris meent dat de beslissing in kwestie niet strookt met de wetten en de decreten en de uitvoeringsbesluiten ervan, en de statuten of de samenwerkingsovereenkomst en de beslissing in kwestie betrekking heeft op een van de taken, vermeld in artikel 5. Het beroep schort de beslissing op.

Als de Vlaamse Regering binnen twintig werkdagen, die ingaat op dezelfde dag als de termijn waarover de regeringscommissaris beschikt om een beroep in te stellen, vermeld

in het eerste lid, het Vlaams Datanutsbedrijf niet op de hoogte heeft gebracht van de nietigverklaring van de beslissing, wordt de beslissing definitief.

Hoofdstuk 10. Verwerking van gegevens

Afdeling 1. Meedelen van gegevens aan het Vlaams Datanutsbedrijf

Art. 12. Deze afdeling geldt behoudens afwijkende regelgeving en zonder afbreuk te doen aan de bepalingen van artikel 10.

Art. 13. §1. Met behoud van de toepassing van de regelgeving over de bescherming van natuurlijke personen bij de verwerking van persoonsgegevens die van toepassing is bij de mededeling van persoonsgegevens, zoals ze in voorkomend geval op federaal of Vlaams niveau verder is gespecificeerd, delen de Vlaamse instanties de specifieke gegevens, inclusief persoonsgegevens, mee via het agentschap Digitaal Vlaanderen, dat de functie van dienstenintegrator vervult als vermeld in artikel 3, §1, van het decreet van 13 juli 2012 houdende de oprichting en organisatie van een Vlaamse dienstenintegrator, aan het Vlaams Datanutsbedrijf als minstens een van de volgende voorwaarden is vervuld:

- 1° de betrokken burger verzoekt om die gegevens en de betrokken burger heeft het Vlaams Datanutsbedrijf verzocht om dat verzoek namens de betrokken burger door te geven;
- 2° de Vlaamse instantie is gemachtigd tot gegevensdeling bij of krachtens een supranationale of wetskrachtige norm en de betrokken burger heeft het Vlaams Datanutsbedrijf verzocht om aan die gegevensdeling gevolg te geven.

§2. Met behoud van de toepassing van de regelgeving over de bescherming van natuurlijke personen bij de verwerking van persoonsgegevens die van toepassing is bij de mededeling van persoonsgegevens, zoals ze in voorkomend geval op federaal of Vlaams niveau verder is gespecificeerd, kan het Vlaams Datanutsbedrijf met overheidsinstanties die geen Vlaamse instanties zijn, in voorkomend geval en als dat nodig is, akkoorden sluiten zodat specifieke gegevens, inclusief persoonsgegevens, die ze verwerken, kunnen worden meegedeeld aan het Vlaams Datanutsbedrijf, als minstens één van de volgende voorwaarden is vervuld:

- 1° de betrokken burger verzoekt om die gegevens en de betrokken burger het Vlaams Datanutsbedrijf heeft verzocht om dat verzoek namens de betrokken burger door te geven;
- 2° de overheidsinstantie die geen Vlaamse instantie is, gemachtigd is tot gegevensdeling bij of krachtens een supranationale of wetskrachtige norm en de betrokken burger het Vlaams Datanutsbedrijf heeft verzocht om aan die gegevensdeling gevolg te geven.

§3. Met behoud van de toepassing van de regelgeving over de bescherming van natuurlijke personen bij de verwerking van persoonsgegevens die van toepassing is bij de mededeling van persoonsgegevens, zoals ze in voorkomend geval op federaal of Vlaams niveau verder is gespecificeerd, kan een entiteit die geen overheidsinstantie is als, vermeld in paragraaf 1 en 2, specifieke gegevens, inclusief persoonsgegevens, die ze verwerkt, meedelen aan het Vlaams Datanutsbedrijf, op voorwaarde dat de betrokken burger om die gegevens verzoekt en de betrokken burger het Vlaams Datanutsbedrijf heeft verzocht om dat verzoek namens de betrokken burger door te geven.

Art. 14. §1. De aanleverende entiteiten, vermeld in artikel 13, §1 tot en met §3, delen alleen die gegevens mee aan het Vlaams Datanutsbedrijf die noodzakelijk zijn om aan het verzoek van de burger tegemoet te komen, of voor de aanleverende entiteiten, vermeld in artikel 13, §1 en §2, alleen die gegevens die noodzakelijk zijn om de gegevensdeling bij of krachtens een supranationale of wetskrachtige norm uit te voeren.

§2. De aanleverende entiteiten, vermeld artikel 13, §1, zorgen voor een permanente actualisering van de meegedeelde gegevens zolang de voorwaarden, vermeld in artikel 13, §1, vervuld zijn.

§3. De aanleverende entiteiten, vermeld in artikel 13, §2 en §3, zorgen voor een permanente actualisering van de meegedeelde gegevens op verzoek van de burger.

Art. 15. De aanleverende entiteiten, vermeld in artikel 13, §1 tot en met §3, bezorgen de gegevens in kwestie via elektronische weg ter beschikking aan het Vlaams Datanutsbedrijf.

De Vlaamse Regering kan nadere voorwaarden en modaliteiten vastleggen over de gegevensmededeling tussen de Vlaamse instanties, vermeld in artikel 13, §1, en het Vlaams Datanutsbedrijf.

Art. 16. In geval van verwerking van persoonsgegevens, is het verzoek van de burger, vermeld in artikel 13, §1 tot en met §3, en artikel 14, §3, onderworpen aan de voorwaarden van de toestemming, vermeld in artikel 29.

Afdeling 2. Verwerking van gegevens door het Vlaams Datanutsbedrijf

Art. 17. Deze afdeling geldt behoudens afwijkende regelgeving en zonder afbreuk te doen aan de bepalingen van artikel 10.

Art. 18. §1. De gegevens die conform artikel 13 worden meegedeeld aan het Vlaams Datanutsbedrijf, worden verwerkt door het Vlaams Datanutsbedrijf met het oog op zijn doelstellingen, vermeld in artikel 4 en beleidsuitvoerende taken, vermeld in artikel 5.

§2. Met behoud van de toepassing van de bepalingen van artikel 23 tot en met 30 van dit decreet, kan het Vlaams Datanutsbedrijf de volgende gegevens verwerken:

- 1° gegevens die betrekking hebben op natuurlijke personen als vermeld in artikel 24, §1, van dit decreet;
- 2° gegevens die betrekking hebben op een onroerend goed of een onroerend recht;
- 3° gegevens die betrekking hebben op een rechtspersoon of iedere andere organisatie zonder rechtspersoonlijkheid;
- 4° geografische gegevens als vermeld in artikel 3, 3°, van het GDI-decreet van 20 februari 2009.

§3. Met behoud van de toepassing van de bepalingen van artikel 23 tot en met 30 van dit decreet, worden bij de verwerking van gegevens met toepassing van dit decreet de volgende identificatiemiddelen gebruikt:

- 1° het identificatienummer van het Rijksregister, als de gegevens betrekking hebben op een natuurlijke persoon die in het Rijksregister opgenomen is;

- 2° het identificatienummer van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid, als de gegevens betrekking hebben op een natuurlijk persoon die niet in het Rijksregister is opgenomen;
- 3° het ondernemingsnummer, als de gegevens betrekking hebben op een onderneming die is opgenomen in de Kruispuntbank van Ondernemingen;
- 4° de identifier, vermeld in artikel 2, 9°, van het CRAB-decreet van 8 mei 2009, als de gegevens betrekking hebben op adressen als vermeld in artikel 6 van het voormelde decreet;
- 5° het kadastraal perceelsnummer, als de gegevens betrekking hebben op percelen;
- 6° de identificatoren van de geografische objecten van het Grootchalig Referentie Bestand, vermeld in de bijlage bij het ministerieel besluit van 11 maart 2005 houdende goedkeuring van de GRB-specificaties in uitvoering van het decreet van 16 april 2004 houdende het Grootchalig Referentie Bestand, als de gegevens betrekking hebben op of verwijzen naar exemplaren van het GRB.

§4. Voor de gegevens die niet onder de toepassing van paragraaf 2 vallen, kan de Vlaamse Regering het gebruik van andere identificatiemiddelen opleggen.

Art. 19. §1. Het Vlaams Datanutsbedrijf voert geen andere verwerkingen uit dan de verwerkingen die noodzakelijk zijn om de doelstellingen, vermeld in artikel 4, en de beleidsuitvoerende taken, vermeld in artikel 5, te bereiken.

§2. Persoonsgegevens worden verwerkt met inachtneming van de regelgeving over de bescherming van natuurlijke personen bij de verwerking van persoonsgegevens.

§3. Het Vlaams Datanutsbedrijf neemt passende maatregelen met het oog op de veiligheid, vertrouwelijkheid en integriteit van de toepassingen en van de gegevens die het Vlaams Datanutsbedrijf verwerkt. Het adviescomité, vermeld in artikel 11, §1, verstrekt daarover advies conform artikel 10, §2, als dat nodig is.

Afdeling 3. Meedelen van gegevens door het Vlaams Datanutsbedrijf

Art. 20. Deze afdeling geldt behoudens afwijkende regelgeving en zonder afbreuk te doen aan de bepalingen van artikel 10.

Art. 21. §1. Met behoud van de toepassing van de regelgeving over de bescherming van natuurlijke personen bij de verwerking van persoonsgegevens, deelt het Vlaams Datanutsbedrijf specifieke gegevens, inclusief persoonsgegevens, mee aan de ontvangende entiteit die de burger aanwijst, op voorwaarde dat de betrokken burger vraagt om die gegevens aan een bepaalde ontvangende entiteit mee te delen via het platform, vermeld in artikel 5, §1, 2°.

§2. In het geval, vermeld in paragraaf 1, krijgen de ontvangende entiteiten alleen toegang tot de gegevens die noodzakelijk zijn om hun respectieve taken uit te oefenen.

§3. Het Vlaams Datanutsbedrijf bezorgt de gevraagde gegevens, vermeld in paragraaf 1, via elektronische weg aan de ontvangende entiteit.

Als de ontvangende entiteit een overheidsinstantie is, deelt het Vlaams Datanutsbedrijf de gegevens mee via het agentschap Digitaal Vlaanderen, dat de functie

van dienstenintegrator vervult als vermeld in artikel 3, §1, van het decreet van 13 juli 2012 houdende de oprichting en organisatie van een Vlaamse dienstenintegrator.

Art. 22. Als het verzoek van de burger, vermeld in artikel 21, §1, een verwerking van persoonsgegevens betreft, is dat verzoek onderworpen aan de voorwaarden van de toestemming, vermeld in artikel 29.

Hoofdstuk 11. Aanvullende bepalingen voor de verwerking van persoonsgegevens

Art. 23. Dit hoofdstuk geldt behoudens afwijkende regelgeving en zonder afbreuk te doen aan de bepalingen van artikel 10.

Art. 24. §1. De gegevens die worden verwerkt door het Vlaams Datanutsbedrijf, kunnen de volgende categorieën van persoonsgegevens bevatten:

- 1° contact- en identificatiegegevens;
- 2° gegevens over gezinssamenstelling
- 3° beroep- en opleidingsgegevens;
- 4° financiële gegevens;
- 5° het identificatienummer van het Rijksregister;
- 6° het identificatienummer van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid;
- 7° het ondernemingsnummer van de Kruispuntbank van Ondernemingen;
- 8° kadastrale gegevens.

§2. De persoonsgegevens die door het Vlaams Datanutsbedrijf worden verwerkt, hebben betrekking op de natuurlijke personen die hun datakuis, vermeld in artikel 5, §1, 2°, hebben geactiveerd.

Art. 25. De persoonsgegevens, vermeld in artikel 24, worden verwerkt door het Vlaams Datanutsbedrijf met het oog op de doelstellingen, vermeld in artikel 4 en de beleidsuitvoerende taken, vermeld in artikel 5.

Art. 26. §1. In dit artikel wordt verstaan onder verwerkingsverantwoordelijke: een verwerkingsverantwoordelijke als vermeld in artikel 4, 7), van de algemene verordening gegevensbescherming.

Het Vlaams Datanutsbedrijf treedt op als verwerkingsverantwoordelijke voor de eigen verwerkingsactiviteiten, vermeld in artikel 25.

§2. De aanleverende entiteit, vermeld in artikel 13, §1 tot en met §3, treedt op als verwerkingsverantwoordelijke voor het meedelen van gegevens aan het Vlaams Datanutsbedrijf.

§3. De ontvangende entiteit treedt op als verwerkingsverantwoordelijke voor de gegevens die ze ontvangt conform artikel 21, §1.

Art. 27. De persoonsgegevens die het Vlaams Datanutsbedrijf verwerkt, worden niet langer bewaard dan noodzakelijk is om de doeleinden, vermeld in artikel 25 van dit decreet, te bereiken en conform artikel III.87, §1 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018, of tot de betrokkene vraagt om de persoonsgegevens die het Vlaams

Datanutsbedrijf verwerkt, te verwijderen, conform de voorwaarden, vermeld in de algemene verordening gegevensbescherming.

In het eerste lid wordt verstaan onder betrokkene: een betrokkene als vermeld in artikel 4, 1), van de algemene verordening gegevensbescherming.

Art. 28. Het Vlaams Datanutsbedrijf voert geen geautomatiseerde besluitvorming, waaronder profiling, uit op de persoonsgegevens die worden verwerkt.

Art. 29. §1. Een toestemming van een burger wordt altijd uitdrukkelijk verleend waarbij de burger voorafgaand wordt geïnformeerd over de verwerking van persoonsgegevens waarop de toestemming betrekking heeft. Die toestemming kan worden ingetrokken conform artikel 7, lid 3, van de algemene verordening gegevensbescherming.

§2. De toestemming van een burger wordt gevraagd voor elke verwerking van persoonsgegevens waarop de toestemming betrekking heeft. De toestemming geldt altijd voor een beperkte termijn waarbinnen persoonsgegevens kunnen worden meegedeeld. Gedurende die termijn wordt aan de burger op regelmatige tijdstippen gevraagd of zijn toestemming nog geldt. Na het verstrijken van die termijn wordt aan de burger gevraagd of hij zijn toestemming wenst te vernieuwen, waarna opnieuw op regelmatige tijdstippen aan de burger wordt gevraagd of zijn toestemming nog geldt.

De inhoud van de toestemming van de burger blijft ongewijzigd in de loop van de tijd als de burger zijn toestemming niet wijzigt.

§3. De toestemming, vermeld in §1, geldt met behoud van de toepassing van de andere verwerkingsgronden van de aanleverende of ontvangende entiteiten, vermeld in artikel 6 van de algemene verordening gegevensbescherming.

Art. 30. §1. Er geldt een principieel kopieerverbod voor de ontvangende entiteit van persoonsgegevens. Als dat nodig is, kan de raad van bestuur, in overleg met de aanleverende entiteit, vermeld in artikel 13, §1 tot en met §3, na advies van het adviescomité, ermee instemmen dat de ontvangende entiteit een kopie maakt van de persoonsgegevens, louter met de bedoeling de latere terbeschikkingstelling van die persoonsgegevens efficiënter te doen verlopen, op voorwaarde dat de ontvangende entiteit:

- 1° de persoonsgegevens niet wijzigt;
- 2° de persoonsgegevens bijwerkt conform de regels die bepaald zijn in overleg met de betrokken aanleverende entiteit;
- 3° onmiddellijk de verwerkte persoonsgegevens verwijdert of de toegang ertoe onmogelijk maakt in een van de volgende gevallen:
 - a) zodra de ontvangende entiteit er daadwerkelijk kennis van heeft:
 - 1) dat de persoonsgegevens verwijderd zijn van de plaats waar ze zich oorspronkelijk bevonden;
 - 2) dat de toegang tot die persoonsgegevens onmogelijk is gemaakt;
 - b) zodra een administratieve of gerechtelijke autoriteit heeft bevolen de gegevens te verwijderen of de toegang ertoe onmogelijk te maken;
- 4° de verwerkte persoonsgegevens niet in de handel brengt zonder daartoe over een rechtvaardigingsgrond te beschikken.

§2. Bij een schending van de bepalingen van paragraaf 1, kan de raad van bestuur van het Vlaams Datanutsbedrijf, na advies van het adviescomité of de functionaris voor gegevensbescherming, een van de volgende maatregelen treffen:

- 1° de ontvangende entiteit in kwestie bevelen om de ontvangen persoonsgegevens onmiddellijk te verwijderen;
- 2° de mededeling van persoonsgegevens aan de ontvangende entiteit in kwestie tijdelijk of permanent stopzetten.

§3. Elke burger heeft het recht om te weten welke ontvangende entiteiten gedurende de laatste zes maanden persoonsgegevens over hem via het Vlaams Datanutsbedrijf hebben geraadpleegd of bijgewerkt. Het Vlaams Datanutsbedrijf voorziet daarvoor in de gepaste middelen conform de voorwaarden en regels waarover het adviescomité, vermeld in artikel 10, §1, advies heeft gegeven conform artikel 10, §2.

Hoofdstuk 12. Wijzigingen van het KLIP-decreet van 14 maart 2008

Art. 31. In artikel 2, §1, van het KLIP-decreet van 14 maart 2008, gewijzigd bij de decreten van 17 januari 2014, 10 november 2017 en 2 april 2021, wordt punt 14 ° vervangen door wat volgt:

“14° het agentschap: het privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap Vlaams Datanutsbedrijf, opgericht krachtens het decreet van [datum] houdende machtiging tot oprichting van het privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap Vlaams Datanutsbedrijf in de vorm van een naamloze vennootschap;”.

Art. 32. In artikel 5, §1, eerste lid, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 17 januari 2014 en 2 april 2021, wordt de zinsnede “het Eigen Vermogen Digitaal Vlaanderen, vermeld in artikel 7 van het decreet van 15 januari 2016 houdende de oprichting van het Eigen Vermogen Digitaal Vlaanderen” vervangen door de woorden “het agentschap”.

Hoofdstuk 13. Wijzigingen van het GIPOD-decreet van 4 april 2014

Art. 33. In artikel 3 van het GIPOD-decreet van 4 april 2014, gewijzigd bij de decreten van 10 november 2017, 2 april 2021 en 17 december 2021, wordt punt 1° vervangen door wat volgt:

“1° agentschap: het privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap Vlaams Datanutsbedrijf, opgericht krachtens het decreet van [datum] houdende machtiging tot oprichting van het privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap Vlaams Datanutsbedrijf in de vorm van een naamloze vennootschap;”.

Art. 34. In artikel 6 van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 17 december 2021, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 2 wordt het eerste lid opgeheven;

2° aan paragraaf 2 wordt een tweede lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Het agentschap ontvangt voor zijn taken ter uitvoering van dit decreet van het Eigen Vermogen Digitaal Vlaanderen de werkingsmiddelen om de kosten voor het onderhoud, de exploitatie, het operationele beheer en de verdere evolutie te dekken.”;

3° in paragraaf 3, zevende lid, wordt het woord “agentschap” telkens vervangen door de woorden “agentschap Digitaal Vlaanderen”.

Hoofdstuk 14. Wijzigingen van het decreet van 15 januari 2016 houdende de oprichting van het Eigen Vermogen Digitaal Vlaanderen

Art. 35. Aan artikel 7, tweede lid, van het decreet van 15 januari 2016 houdende de oprichting van het Eigen Vermogen Digitaal Vlaanderen, gewijzigd bij het decreet van 2 april 2021, wordt een punt 6° toegevoegd dat luidt als volgt:

“6° werkingsmiddelen toe te kennen aan het privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap Vlaams Datanutsbedrijf voor de taken van dat agentschap in het kader van het GIPOD-decreet van 4 april 2014.”.

Art. 36. Aan artikel 8, 3°, van hetzelfde decreet wordt de zinsnede “en ook de middelen die nodig zijn om de taak, vermeld in artikel 7, tweede lid, 6°, uit te voeren” toegevoegd.

Hoofdstuk 15. Slotbepalingen

Art. 37. De Vlaamse Regering bepaalt de lijst van de rechten en plichten van de Vlaamse Gemeenschap, het Vlaamse Gewest en van het Eigen Vermogen Digitaal Vlaanderen, vermeld in artikel 7 van het decreet van 15 januari 2016 houdende de oprichting van het Eigen Vermogen Digitaal Vlaanderen, die betrekking hebben op de taken, vermeld in artikel 5 van dit decreet, en die worden overgedragen aan het Vlaams Datanutsbedrijf.

De bekendmaking in het Belgisch Staatsblad van het besluit, vermeld in het eerste lid, brengt van rechtswege de overdracht aan het Vlaams Datanutsbedrijf mee van de rechten en plichten die in het vermelde besluit zijn opgenomen. De overdracht is tegenstelbaar aan derden vanaf de dag van de bekendmaking van de lijst in het Belgisch Staatsblad.

Art. 38. De Vlaamse Regering wordt ermee belast de bestaande wets- en decreetsbepalingen te wijzigen, te vervangen of op te heffen om ze in overeenstemming te brengen met de bepalingen van dit decreet.

De besluiten die krachtens dit artikel worden vastgesteld, houden op uitwerking te hebben als ze niet bij decreet zijn bekrachtigd twaalf maanden na de datum van de inwerkingtreding ervan. De bekrachtiging werkt terug tot die inwerkingtredingsdatum.

De bevoegdheid, vermeld in dit artikel, die aan de Vlaamse Regering wordt opgedragen, vervalt twaalf maanden na de datum van de inwerkingtreding van dit decreet. Na die datum kunnen de besluiten die krachtens dit artikel zijn vastgesteld en zijn bekrachtigd, alleen bij decreet worden gewijzigd, vervangen of opgeheven.

Art. 39. Dit decreet treedt in werking op een datum die de Vlaamse Regering vaststelt.

Brussel, ... (datum).

De minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken,
Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management,

A handwritten signature in black ink, consisting of a stylized 'J' followed by a series of loops and a long horizontal stroke extending to the right.

Jan JAMBON

ONTWERP VAN DECREET HOUDENDE MACHTINGING TOT OPRICHTING VAN HET PRIVAATRECHTELIJK VORMGEGEVEN EXTERN VERZELFSTANDIGD AGENTSCHAP VLAAMS DATANUTSBEDRIJF IN DE VORM VAN EEN NAAMLOZE VENNOOTSCHAP

Samenvatting

Het Regeerakkoord van de Vlaamse Regering 2019-2024¹ stelt dat Vlaanderen smaakmaker en voortrekker moet worden op het vlak van toepassingen in de nieuwe data-economie en artificiële intelligentie. In het relanceplan Vlaamse veerkracht² van 26 september 2020 wordt daartoe de oprichting aangekondigd van een Vlaams Datanutsbedrijf. In de Beleids- en begrotingstoelichting³ bij de begrotingsopmaak 2021 werd aan het agentschap Digitaal Vlaanderen gevraagd om de oprichting van dit Vlaams Datanutsbedrijf voor te bereiden.

Het stimuleren van het delen van gegevens over de grenzen van publiek-privaat heen, is al geruime tijd een prioriteit in Vlaanderen. Omdat **Open Data** vanaf begin jaren '2000 een prioriteit is van de Vlaamse overheid, worden vandaag meer dan 7.000 datasets van de overheid gedeeld met de private sector. Met de opkomst en het succes van gegevens **-platformen** sinds een tiental jaar neemt het belang en de waarde van gegevens voor overheid, bedrijven en organisaties hand over hand toe.

We staan vandaag opnieuw op een kantelpunt. De **uitdagingen** die de digitale transformatie met zich meebrengen voor de maatschappij vragen naar het verhogen van kwaliteit en interoperabiliteit van gegevens, naar het omgaan met de opkomende innovatieve sensorgegevens, naar het vlotter laten stromen van gegevens ten behoeve van een meer geautomatiseerde dienstverlening, naar meer regie en controle door de burger en ondernemer en naar een versterkende gegevensdeling met bijzondere aandacht voor de gegevensbescherming als het gaat over persoonsgegevens.

Door te pionieren in de veilige technologie van **datakluisen** wil Vlaanderen inzetten op een versterking van de bescherming van de persoonsgegevens van haar burgers en tegelijk het vlotter laten stromen van gegevens. Daarbij moeten oplossingen breder dan de contouren van een overheid, bedrijf of economische sector kunnen gaan.

Door gegevensdeling meer vanuit een **keten- of ecosysteembenadering** aan te vliegen over de grenzen van overheid of private sectoren heen, wil de Vlaamse Regering verder bouwen op goede praktijken waarmee Vlaanderen op dit vlak heeft gepioneerd.

Het Kabel- en Leidinginformatie (KLIP) systeem is bijvoorbeeld een publiek-private samenwerking die het kostendelend uitwisselen van kabel- en leidinginformatie mogelijk maakt. Het KLIP is meer dan een technisch platform, het is een digitaal ecosysteem dat draait op juridische, organisatorische en financiële afspraken tussen publieke en voornamelijk tussen private actoren. Om de goede praktijken van KLIP navolging te doen krijgen in andere domeinen,

¹ <https://www.vlaanderen.be/publicaties/regeerakkoord-van-de-vlaamse-regering-2019-2024>

² <https://www.vlaanderen.be/publicaties/relanceplan-vlaamse-regering-vlaamse-veerkracht>

³ <https://docs.vlaamsparlement.be/pfile?id=1613798>

sectoren en voor andere types van gegevens, ontbreekt het aan een neutrale derde partij die de brug tussen publieke en private gegevens kan vormen en van daaruit nieuwe datagedreven ecosystemen in Vlaanderen kan helpen ontwikkelen. De oprichting van het Vlaams Datanutsbedrijf is daarom een **logische volgende stap** die de Vlaamse Regering zet in de evolutie van Open Data naar het samen veilig gegevens delen.

De opdracht van het Vlaams Datanutsbedrijf is **complementair** aan die van Digitaal Vlaanderen dat verder de 'one-stop-shop' op vlak van digitalisering gericht op de publieke sector in Vlaanderen blijft opnemen. Het Vlaams Datanutsbedrijf neemt een **ondersteunende en faciliterende rol** bij de ontwikkeling van datagedreven ecosystemen in de private sector.

Het Vlaams Datanutsbedrijf wil de **gegevensbescherming van de burger respecteren en versterken** door in te zetten op een actief gegevensbeheer gebaseerd op verzoek van de burger dat de burger meer bewust maakt van het delen van gegevens en de mogelijkheid biedt om digitaal meer proportioneel en gericht gegevens te delen dan vandaag bij de analoge gegevensdeling op papier.

Het Vlaams Datanutsbedrijf wordt geconcipieerd als een privaatrechtelijk vormgegeven agentschapen zal de vorm aannemen van een **Naamloze Vennootschap (NV)**. Het bedrijf heeft een decretale basis en taakstelling en kan ook andere activiteiten ontwikkelen die daarmee verenigbaar zijn.

Dit ontwerp van decreet voorziet in de (machtiging aan de Vlaamse Regering tot) oprichting van het agentschap Vlaams Datanutsbedrijf. Dit Vlaams Datanutsbedrijf zal de nodige taken en activiteiten ontplooiën om gegevens vlot en veilig te laten stromen en een gegevensmarkt in de hand te werken, om op die manier de Vlaamse data-economie op een duurzame wijze te ondersteunen. Het Vlaams Datanutsbedrijf zal daarbij onder meer initiatieven nemen om in een datagedreven ecosysteem de samenwerking rond de veilige gegevensdeling met en door burgers of overheidsinstanties te faciliteren en de uitoefening van rechten van burgers inzake gegevensbescherming te optimaliseren alsook de ontwikkeling van nieuwe toepassingen te ondersteunen op vlak van gegevensdeling en een veilige gegevensdeling tussen entiteiten in een datagedreven ecosysteem mogelijk te maken. Het Vlaams Datanutsbedrijf zal gegevens beter vindbaar en interoperabel beschikbaar maken en gegevens-samenwerking tussen de betrokken actoren faciliteren, alsook de gegevens-infrastructuur en gegevens-vaardigheden in Vlaanderen uitbouwen en de ontwikkeling van publiek-privaat of privaat-privaat datagedreven ecosystemen ondersteunen en mee realiseren. Dankzij de datakluizen zal de burger de regie in handen nemen van de eigen gegevens en deze kunnen delen in een veilige omgeving.

In het kader van die doelstelling wordt het Vlaams Datanutsbedrijf ook belast met diverse beleidsuitvoerende taken. De oprichting van het Vlaams Datanutsbedrijf sluit o.m. aan bij het Vlaams Regeerakkoord 2019-2024, het Relanceplan "Vlaamse Veerkracht" van de Vlaamse Regering en het Programma Vlaanderen Radicaal Digitaal II en vormt mede de uitvoering van de in dit verband opgenomen ambitie om in te zetten op digitalisering als speerpunt voor innovatie en economische ontwikkeling.

MEMORIE VAN TOELICHTING

I. ALGEMENE TOELICHTING

A. Situering

In het relanceplan “Vlaamse Veerkracht” dat op 26 september 2020 door de Vlaamse Regering is goedgekeurd, is digitale transformatie één van de zeven speerpunten. Daarbij mikt de Vlaamse Regering op een groeistrategie die van Vlaanderen een leidende en toonaangevende data-economie en -samenleving maakt.

Met de oprichting van het Vlaams Datanutsbedrijf zet de Vlaamse overheid de volgende logische stap in de evolutie van open data naar meer samen veilig gegevens delen, met respect voor de bescherming van persoonsgegevens.

Het open data beleid heeft op veel belangstelling van de Vlaamse en lokale overheden kunnen rekenen en heeft geleid tot een waardevol aanbod van ruim 7.000 datasets. Bedrijven maken hier graag gebruik van om hun dienstverlening naar hun eindgebruikers toe te optimaliseren en brengen gegevens van de overheid in in hun gegevens-platformen. Gegevens stromen dankzij open data en de opkomst van gegevens-platformen vlotter binnen de contouren van een organisatie.

De vraag is hoe het nu verder gaat. Er liggen stevige uitdagingen in het verschiet die gezien moeten worden in de context van een sterk toenemende meerwaarde van gegevens voor overheid, bedrijven en samenleving in het algemeen.

Burgers verwachten bijvoorbeeld steeds vaker een meer gepersonaliseerde dienstverlening van overheden en bedrijven, maar het vertrouwen dat burgers hebben in het veilig en gelimiteerd digitaal delen van persoonsgegevens met overheden en bedrijven is onvoldoende.

Open data hebben daarnaast geleid tot de beschikbaarheid van meer gegevens voor de burgers en bedrijven, maar er leven sterke vragen rond o.a. een hogere vindbaarheid, kwaliteit en interoperabiliteit van gegevens. Een andere vaststelling is dat burgers en bedrijven net als de overheden in Vlaanderen een steeds complexer wordende digitale transformatie moeten aanvliegen en dat dit de draagkracht van grote organisaties steeds vaker overstijgt.

Daartegenover staat het enorme potentieel van de nieuwe data-economie. In de context van de EU27 bedroeg haar totale waarde in 2019 325 miljard euro (2,6% van EU BNP). De Europese Commissie verwacht dat de data-economie in 2025 flink aangroeit tot een waarde van 550 miljard euro. Het is daarom voor Vlaanderen een belangrijke uitdaging om een koppositie in Europa na te streven in deze nieuwe digitale economie.

De behoefte om gezamenlijk vanuit datagedreven ketens of ecosystemen de hierboven geschetste uitdagingen op te nemen is niet nieuw. De Vlaamse overheid pionierde reeds eerder in het faciliteren van publiek-private en private gegevensdeling met het digitale systeem rond Kabels en Leidingen Informatie (KLIP). Dat systeem deelt gestandaardiseerde en vertrouwelijke geogegevens rond ligging van kabels en leidingen over de grenzen van publiek en privaat heen met het oog op het voorkomen van graafschade. De actoren van het KLIP ecosysteem koppelen hun centrale gegevens-platformen op basis van open standaarden aan het KLIP, bundelen op die manier hun krachten en gegevens en brengen zo een duidelijke maatschappelijke meerwaarde tot stand. Het KLIP is kostendekkend op basis van de duidelijke efficiëntiewinsten die het realiseert in de bedrijfsvoering van elke actor in het ecosysteem. Ook het GIPOD-platform is een voorbeeld van een datagedreven ecosysteem dat gegevens deelt over de grenzen van publiek en privaat heen. Het delen van gegevens over innames van het openbaar domein in het Vlaams Gewest brengt voordelen voor burger, ondernemer en overheid: van minder hinder op de weg door betere omleidingen en meer synergie in het plannen en uitvoeren van werken tot een belangrijke efficiëntieverhoging in het proces van gegevensdeling tussen de vergunningverlenende overheid, nutsbedrijven en aannemers.

De Vlaamse Regering wil ten behoeve van de ontwikkeling van de Vlaamse data-economie en de versterking van het vertrouwen van burgers in het delen van gegevens met bedrijven, in het KLIP, het GIPOD en andere voorbeelden van datagedreven ketens of ecosystemen meer navolging zien krijgen in andere sectoren en met andere types van gegevens. In het bijzonder moet het meer en veilig delen van persoonsgegevens in ecosystemen samen met bijzondere aandacht om de bescherming van de persoonsgegevens van de burger versterkt kunnen worden. Dat laatste kan door het delen van gegevens op een "need-to-know" basis te faciliteren. Het vertrouwen van de burger in het delen van gegevens met bedrijven versterken, kan enkel door de controle over de eigen gegevens te geven en digitaal meer proportioneel en gericht gegevens te delen dan op de analoge manier.

Als burgers vandaag persoonsgegevens, in beheer bij de overheid, wil delen met een andere overheid of een bedrijf, moet de burger noodgedwongen zelf de draaischijf van die informatie vormen. Het adres is bijvoorbeeld zowat het meest gedeelde gegeven dat een burger op veel verschillende plaatsen digitaal invult en achterlaat, zonder nadien nog enig vat te hebben op wat met die gegevens gebeurt. Of ze in het geval van een verhuis actueel te houden.

Dezelfde problematiek doet zich voor als de overheid in haar (authentieke) gegevensbronnen niet over de meest actuele gegevens beschikt en bijgevolg bijkomende gegevens moet opvragen bij de burger. Bijvoorbeeld in het kader van de manuele alarmbelprocedure in het kader van de zorgtoeslag van VUTG (Vlaams Agentschap voor de Uitbetaling van Toelagen in het kader van het Gezinsbeleid), moet de burger bij gebrek aan authentieke gegevensbron met actuele loongegevens zijn actueel inkomen zelf bewijzen aan de hand van loonfiches. Opnieuw is de burger noodgedwongen de draaischijf waarlangs gegevens gedeeld wordt, zonder dat de gegevens bij die burger ontstaan of beheerd worden.

Deze uitdagingen aanvliezen door het ontwikkelen van nieuwe datagedreven ecosystemen, vraagt nieuwe concepten rond het delen van gegevens en in het

bijzonder van persoonsgegevens.

In die zin stelt het Vlaams Datanutsbedrijf individuele datakluisen ter beschikking aan de burgers. Het gebruik van een datakluis is niet verplicht. De nieuwe technologie van datakluisen in combinatie met een datasluis, brengen de burgers in regie over hun eigen gegevens en laat hen toe te kiezen welke gegevens ze delen met welke organisaties voor welke periode. Met het relanceproject VV076 'Zelfbeheerde identiteit' wil de Vlaamse overheid maximaal inzetten op deze nieuwe technologie die de gegevensbescherming versterkt.

Datagedreven ecosystemen draaien niet enkel op gegevens en technologie. Goede afspraken zijn cruciaal. Wie deelt welke gegevens en wie mag welke gegevens waarvoor gebruiken aan welke kost? Hoe kunnen actoren in een ecosysteem investeringen delen en samen zorgen dat deze systemen duurzaam en zelf bedruipend zijn? Naast technische contracten, moeten actoren van een datagedreven ecosysteem het dus ook eens worden over organisatorische, juridische en financiële afspraken.

De Vlaamse Regering wil de geschetste uitdagingen in de evolutie van open data naar veilige gegevensdeling kunnen aangaan. Om dit succesvol te kunnen doen, moet er een veilige en duurzame brug gebouwd worden tussen de gegevens van de overheid of bedrijven en de gegevens van de burger. Alleen een neutrale derde partij kan deze brugfunctie tussen publieke en private sector enerzijds en de binnen private sector anderzijds opnemen. Zo kan Vlaanderen de bescherming van de persoonsgegevens van de burgers versterken en zowel de publieke als de private sector van de nodige gegevensdeling voorzien om zo volledig mogelijk geautomatiseerde en gepersonaliseerde diensten voor de burger te kunnen realiseren.

De oprichting van een Vlaams Datanutsbedrijf past in het relancebeleid van de Vlaamse Regering en is in de evolutie van het open data beleid en de opkomst van gegevens-platformen een volgende logische stap.

Het Vlaams Datanutsbedrijf zal daarom inzetten op de volgende opdrachten:

- De versterking van de bescherming van de persoonsgegevens van de burger en het zorgen voor een hoger bewustzijn voor wat betreft het delen van gegevens. Door middel van de nieuwe en veilige technologie rond datakluisen in combinatie met een actief gegevensbeheer gebaseerd op verzoek van de burger, kunnen we digitaal een meer gerichte en proportionele gegevensdeling organiseren in vergelijking met de analoge manier. We geven hierbij de controle over de eigen gegevens aan de burger.
- De ontwikkeling van een state-of-the-art en innovatief platform voor gegevensdeling. Een Software-as-a-Service aanbod (SAAS) voor datakluisen wordt via partners in de markt gezet. Een Vlaamse datavindplaats brengt het gegevens-aanbod over de grenzen van publiek-privaat heen in kaart en stimuleert hergebruik van gegevens binnen de wettelijke kaders.
- De ontwikkeling van nieuwe datagedreven-ecosystemen. Door gegevens vanuit ketens over de grenzen van publiek-privaat of over de grenzen van private sectoren heen te benaderen, stromen gegevens vlotter en kunnen

investeringen en onderhoudskosten gedeeld worden. Om de investeringen duurzaam te houden, wordt gesteund op een positieve business case om uitgaven te verantwoorden.

Deze opdrachten zijn complementair ten aanzien van de opdracht van Digitaal Vlaanderen:

- Het begeleiden van de digitale transformatie van de Vlaamse overheid en de lokale besturen blijft de opdracht van Digitaal Vlaanderen. Het Vlaams Datanutsbedrijf kan deze opdracht van Digitaal Vlaanderen aanvullen en versterken specifiek voor de publiek-private en private gegevensdelingsinitiatieven.
- Digitaal Vlaanderen blijft de 'one-stop-shop' voor de Vlaamse instanties voor wat betreft de digitalisering gericht op de publieke sector.

Het Vlaams Datanutsbedrijf neemt een ondersteunende en faciliterende rol op ten aanzien van het vlotter laten stromen van gegevens in de private sector en de gegevensgedreven interacties die de private sector heeft met de overheden in Vlaanderen.

De Sociaal Economische Raad Vlaanderen (SERV) en de Vlaamse universiteiten (VLIR) roepen recent de Vlaamse Regering op om steviger te investeren in de standaardisering en ontsluiting van overheidsgegevens. Er is sprake van vier dringende werven, waaronder de vindbaarheid, kwaliteit en beschikbaarheid van de gegevens maar ook een cultuuromslag rond het delen van gegevens. De meest zinvolle invulling van deze vier werven – gezien de context van de sterk toenemende relevantie van gegevens voor overheid, bedrijven en samenleving - gebeurt publiek-privaat. Het Vlaams Datanutsbedrijf zal hier als onderdeel van het plan Vlaamse veerkracht een stuwende rol in opnemen.

B. Inhoud

Probleemstelling en omgevingsanalyse

De noodzaak voor een datanutsbedrijf is al een tijd voelbaar in de markt en in sectoren zoals logistiek, financiële sector, kleinhandel, mobiliteit en IoT-gegevens (*Internet of Things*, of: sensorgegevens van slimme toestellen en *wearables*). De nood om gegevens te delen is groot maar het ontbreekt aan een gegevens-verkeerswisselaar tussen de actoren. Hoewel er in het verleden al een aantal initiatieven genomen zijn om hieraan tegemoet te komen (o.a. binnen de telecomsector en de nutssector), slaagt de markt er op dit ogenblik nog niet in om dit te realiseren. Dat heeft veel te maken met het gebrek aan vindbaarheid en interoperabiliteit van (gecombineerde) gegevenssets alsook een combinatie van gebrek aan vertrouwen en afwezigheid van een veilige omgeving om tussen bestaande actoren samen te werken rond concurrentiegevoelige gegevens en persoonsgegevens. De beschikbaarheid en de inzetbaarheid van de gegevens is op die manier onvoldoende gewaarborgd, wat innovatie vandaag afremt.

Verder blijkt uit de "Digimeter" studie 2021 van Imec wel dat er een groeiende gegevensbewustwording speelt in de markt:

- 73% van de Vlamingen stoort zich aan het gebrek aan transparantie van bedrijven over welke gegevens ze over hen verzamelen;
- 49% stoort er zich aan dat oude persoonsgegevens ongecontroleerd blijven circuleren;
- 65% is bezorgd dat hun persoonlijke gegevens niet veilig worden bewaard door de websites en apps die ze gebruiken;
- 84% wenst een overzicht van wie welke persoonlijke gegevens van hen heeft;
- 69% zou graag ook meer controle krijgen over die persoonlijke gegevens.

De Vlaamse Regering legde in haar regeerakkoord 2019-2024 de ambitie vast om Vlaanderen een voortrekker te laten worden op het vlak van toepassingen in de nieuwe data-economie. Dit beleidskader wordt verder geconcretiseerd in het Programma Vlaanderen Radicaal Digitaal II en het Vlaamse Relanceplan, waarin de Vlaamse overheid bevestigt dat burgers (hetgeen de natuurlijke personen en bedrijven omvat) meer controle moeten krijgen over hun eigen gegevens, zodat ze er doelgericht en zelfbewust mee aan de slag kunnen om zo van Vlaanderen een leidende en toonaangevende data-economie en -samenleving te maken. Daarnaast wordt er ook vanuit Europa sterk ingezet op (veilige) gegevensdeling door het ontwikkelen van nieuwe regulering en het creëren van Europese ecosystemen rond gegevensdeeldiensten- en platformen. Zo is o.a. het nieuwe kader voor een Europese Digitale Identiteit geïntroduceerd in juni 2021.

Het Vlaams Datanutsbedrijf zal met zijn producten en diensten een belangrijke rol spelen binnen Vlaanderen. De domeinen en de technologie waarop het Vlaams Datanutsbedrijf wil inzetten zijn nog in volle ontwikkeling, waardoor de huidige initiatieven vaak slechts deels aan de behoeften van de markt tegemoetkomen. Vaak zijn dit oplossingen gericht op een specifieke doelgroep of bepaald segment, zowel vanuit de overheid als vanuit de private sector. Als overheidsbedrijf kan het Vlaams Datanutsbedrijf vanuit een unieke positie vertrekken, waardoor er ruimte is om zich duidelijk te positioneren in deze markt, zodat concurrenten het Vlaams Datanutsbedrijf niet als bedreigend ervaren maar wel als aanvullend en als een partner om verder mee te groeien.

Het Vlaams Datanutsbedrijf beoogt ook de rol op te nemen van een intelligente verkeerswisselaar van gegevens, die ervoor zorgt dat er een gelijk gegevensspeelveld is voor alle actoren binnen aangesloten publiek-privaat of privaat-privaat ecosystemen. Het vertrouwen in de data-economie kan worden geborgd en versterkt door het Vlaams Datanutsbedrijf zich als een neutrale derde partij te laten richten op gegevens-delings binnen verticale sectoren, zonder dat burgers, bedrijven, organisaties en overheden in dit ecosysteem de controle over (de toegang tot) hun gegevens verliezen. Gegevens zijn de grondstof van de huidige maatschappij en economie maar die grondstof moet bewerkt worden, aan kwaliteitsstandaarden beantwoorden om meerwaarde te hebben en moet kunnen stromen.

Het Vlaams Datanutsbedrijf zal deze faciliterende rol vertolken binnen de contouren van de geldende regelgeving inzake gegevensbescherming. De hierboven omschreven ambities sluiten aan bij de geformuleerde doelstelling van de AVG, die het overkoepelend wettelijk kader vormt voor het verwerken van persoonsgegevens binnen de Europese Unie. Zo beoogt de AVG naast het

beschermen van fundamentele rechten en vrijheden van individuen op vlak van gegevensbescherming ook het faciliteren van een vrij verkeer van persoonsgegevens. Het Vlaams Datanutsbedrijf beoogt in die zin de drempels voor dergelijk vrij verkeer van persoonsgegevens te verlagen met inachtneming van de rechten en waarborgen die de regelgeving aan individuen toekent. Door de controle over de gegevens te geven aan de burger door middel van een actief en fijnmazig gegevensbeheer gebaseerd op verzoek van de burger, wil het Vlaams Datanutsbedrijf een versterkende rol op het vlak van gegevensbescherming opnemen.

Beleidsmaatregelen en doelstelling

Vertrekkend vanuit bovenstaande vaststellingen en doelstelling voorziet het ontwerp in een machtiging aan de Vlaamse Regering om, binnen de in het ontwerp vastgelegde voorwaarden, een privaatrechtelijk vormgegeven agentschap in de vorm van een naamloze vennootschap op te richten, genaamd Vlaams Datanutsbedrijf, dat tot doel heeft om gegevens vlot en veilig te laten stromen en om deze gegevens optimaal te laten samenwerken in de markt met het oog op het duurzaam stimuleren van de Vlaamse data-economie.

De doelstelling van het Vlaams Datanutsbedrijf bestaat er in dit licht o.m. in om in een datagedreven ecosysteem de samenwerking rond de veilige gegevensdeling met en door burgers of overheidsinstanties te faciliteren en de uitoefening van rechten van burgers inzake gegevensbescherming te optimaliseren met een minimum aan administratieve lasten alsook de ontwikkeling van nieuwe toepassingen te ondersteunen op vlak van gegevensdeling en een veilige gegevensdeling tussen entiteiten in een datagedreven ecosysteem mogelijk te maken. Het Vlaams Datanutsbedrijf zal gegevens beter vindbaar en interoperabel beschikbaar maken en gegevens-samenwerking tussen de betrokken actoren faciliteren, alsook de gegevens-infrastructuur en gegevens-vaardigheden in Vlaanderen uitbouwen en de ontwikkeling van publiek-privaat of privaat-privaat datagedreven ecosystemen ondersteunen en mee realiseren. Dankzij de datakluisen zal de burger de regie in handen nemen van de eigen gegevens en deze kunnen delen in een veilige omgeving. Het faciliteren van de verzoeken van de burger en het optreden als hefboom voor het aanwakken van de data-economie zijn, benevens het verstrekken van vermogensvoordelen aan zijn aandeelhouders, uitdrukkelijke streefdoelen van het Vlaams Datanutsbedrijf.

Daarbij wordt het Vlaams Datanutsbedrijf ook concreet belast met beleidsuitvoerende taken die zullen bijdragen aan het realiseren van die doelstellingen en het concretiseren van die doelstelling:

- De uitvoering van haalbaarheidsanalyses inzake de ontwikkeling en het beheer van toepassingen die de gegevensdeling in een datagedreven ecosysteem ondersteunen;
- De ontwikkeling en het beheer van een platform voor datakluisen voor burgers. De datakluisen worden ter beschikking gesteld aan burgers. Het gebruik van een datakluis is niet verplicht en kan enkel indien een burger hier uitdrukkelijk om verzoekt, of in geval van mededeling van persoonsgegevens, indien de burger hiervoor de toestemming heeft gegeven. Een burger kan zijn datakluis activeren en in voorkomend geval deactiveren, zijn gegevens daarin opslaan, aanpassen of verwijderen en de mededeling van deze gegevens beheren op zijn verzoek;

- De ontwikkeling en het beheer van een platform voor het geïntegreerd delen en raadplegen van metagegevens van overheidsinstanties;
- De ontwikkeling en het beheer van een platform voor het geïntegreerd delen en raadplegen van metagegevens van de burgers;
- De ontwikkeling en het beheer van een systeem dat zorg draagt voor de veilige en gewaarborgde afwikkeling van de transacties tussen de betrokken burgers of overheidsinstanties en dat de eventuele verschuldigde vergoeding verwerkt die volgt uit de toegang van de betrokken burgers of overheidsinstanties tot de voornoemde platformen;
- Het Vlaams Datanutsbedrijf neemt de taken over van het agentschap Digitaal Vlaanderen vermeld in artikel 4 van het KLIP-decreet;
- Het Vlaams Datanutsbedrijf neemt de taken over van het agentschap Digitaal Vlaanderen vermeld in artikel 5 van het GIPOD-decreet;
- Het Vlaams Datanutsbedrijf kan andere bijzondere opdrachten uitvoeren die aansluiten bij zijn doelstellingen of beleidsuitvoerende taken en die bij of krachtens een decreet worden toegewezen aan het Vlaams Datanutsbedrijf.

Een burger kan zowel een natuurlijke persoon als een bedrijf zijn. Bijgevolg kunnen de gegevens zowel bedrijfsgevoelige gegevens zijn alsook persoonsgegevens. Het Vlaams Datanutsbedrijf is zich bewust van deze wisselwerking en waakt nauwgezet over de bescherming van de persoonsgegevens van de burger-natuurlijke persoon in geval van deling van persoonsgegevens van de burger. Het respecteren van de bescherming van de persoonsgegevens van de burger is een hoogstaande prioriteit die op alle niveaus wordt gewaarborgd. Zo zal het verzoek van de burger, zijnde de eerste en noodzakelijke stap om aan gegevensdeling te kunnen doen, moeten voldoen aan de vereisten van de vrije en expliciete toestemming zoals bepaald in de algemene verordening gegevensbescherming indien er persoonsgegevens worden gedeeld.

Ook sluit het Vlaams Datanutsbedrijf waar nodig overeenkomsten, inclusief verwerkersovereenkomsten, met zijn partners en andere actoren die deel uitmaken van het datagedreven ecosysteem en waakt het Vlaams Datanutsbedrijf erover dat gegevens niet verwerkt worden buiten de Europese Economische Ruimte zonder de noodzakelijke waarborgen te hebben getroffen. Deze andere actoren kunnen o.a. zijn, agentschap Digitaal Vlaanderen, identificatieapplicaties zoals ItsMe, aanleverende entiteiten en ontvangende entiteiten zoals een bank, een sociaal secretariaat of een overheidsinstantie. Elk van deze actoren kunnen optreden als verwerkingsverantwoordelijke, of als verwerker van het Vlaams Datanutsbedrijf indien de betreffende actor persoonsgegevens verwerkt ten behoeve van het Vlaams Datanutsbedrijf.

Er wordt een adviescomité opgericht in de schoot van het Vlaams Datanutsbedrijf met specifieke deskundigheid inzake bescherming van persoonsgegevens van burgers, datatechnologieën en informatieveiligheid. Het adviescomité adviseert over het ontwerp van beleid inzake gebruikers- en toegangsbeheer omtrent de persoonsgegevens die via het Vlaams Datanutsbedrijf worden meegedeeld, het ontwerp van gecoördineerd veiligheidsbeleid en -beheer van het Vlaams Datanutsbedrijf en de vragen tot toegang tot een toepassing van het Vlaams Datanutsbedrijf, telkens vanuit het oogpunt van de bescherming van de persoonsgegevens van de burger.

Ten slotte stelt het Vlaams Datanutsbedrijf een functionaris voor gegevensbescherming aan conform artikel 37 algemene verordening gegevensbescherming en artikel 9 van het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer. Ook voert het Vlaams Datanutsbedrijf een gegevensbeschermingseffectbeoordeling uit bij elk initiatief dat volgens de functionaris voor gegevensbescherming een significant risico voor de rechten en vrijheden van de betrokkenen met zich meebrengt. De gegevensbeschermingseffectbeoordeling zal focussen op o.a. de mogelijke risico's voor de rechten van de betrokken burgers, de maatregelen om de risico's aan te pakken, en de te nemen stappen in geval van een gegevenslek.

Wat betreft het veilig delen van persoonsgegevens op basis van toestemming wordt door het Vlaams Datanutsbedrijf bijvoorbeeld onderzocht op welke manier de burger het nieuwe en officieel domicilieadres – na verhuis – kan delen met organisaties waartoe de burger verzocht heeft om de gegevensdeling uit te voeren. De gegevensdeling die daarbij plaatsvindt tussen Vlaamse instanties en het systeem van het Vlaams Datanutsbedrijf voor het veilig delen van persoonsgegevens op basis van toestemming, verloopt via de Vlaamse Dienstenintegrator, uitgevoerd door het agentschap Digitaal Vlaanderen.

Met betrekking tot de gegevensdeling tussen Vlaamse instanties en het systeem van het Vlaams Datanutsbedrijf hanteert Digitaal Vlaanderen de volgende governance:

- Digitaal Vlaanderen beheert de spelregels voor de ecosysteem actoren waaronder de leveranciers van gekoppelde toepassingen die gebruik wensen te maken van overheidsgegevens.
- Digitaal Vlaanderen is verantwoordelijk voor het kader voor het ontwikkelen van normen en standaarden voor het ecosysteem.
- Digitaal Vlaanderen beheert het register van actoren in het ecosysteem die gebruik wensen te maken van overheidsgegevens en wijst op hun rechten, plichten en de versterkende mogelijkheden van het ecosysteem op het vlak van gegevensbescherming.

Teneinde zijn faciliterende rol ten aanzien van de burger te verwezenlijken, zal het Vlaams Datanutsbedrijf decretaal gehouden zijn tot het inwilligen van verzoeken van de burger (of in geval van persoonsgegevens, de toestemming) om zijn gegevens te mee te delen aan de door de burger aangewezen ontvangende entiteit, op voorwaarde dat de betrokken burger om de mededeling van die gegevens aan een bepaalde ontvangende entiteit verzoekt via zijn datakuis.

Het ontwerp legt zodoende het initiatief en de autonomie bij de burger om gebruik te maken van de mogelijkheden die het Vlaams Datanutsbedrijf biedt. Geen enkele burger is bovendien verplicht om gebruik te maken van de diensten aangeboden door het Vlaams Datanutsbedrijf.

Het Vlaams Datanutsbedrijf stelt elke burger een actief gegevensbeheer gebaseerd op verzoek van de burger (of in geval van persoonsgegevens, de toestemming) ter beschikking waarbij de burger steeds zelf actief kan verzoeken welke gegevens die hij wenst te delen met een derde partij. Daarbij wordt de burger afdoende voorafgaand geïnformeerd over de gegevensverwerking en krijgt de burger

voorafgaand aan de gegevensdeling een duidelijk en volledig overzicht van welke concrete gegevens gedeeld zullen worden. Bovendien kan de burger steeds een helder en duidelijk overzicht bekomen van welke gegevens met welke derde partijen wordt gedeeld. Elk verzoek, of in geval van persoonsgegevens, elke toestemming, kan door de burger ook op ieder moment worden ingetrokken, waarna de gegevensdeling meteen gestopt wordt. Op die manier garandeert het actief gegevensbeheer gebaseerd op verzoek van de burger (of in geval van persoonsgegevens, de toestemming) dat elke burger regie houdt over zijn eigen gegevens. Ook zal de burger op eenvoudig verzoek zijn rechten inzake de bescherming van persoonsgegevens kunnen uitoefenen (zoals recht tot inzage, recht tot gegevenswissing en recht om een klacht in te dienen).

Daarnaast zal het Vlaams Datanutsbedrijf ook de bijzondere opdrachten uitvoeren die aansluiten bij zijn doelstelling of beleidsuitvoerende taken en die bij decreet of krachtens een decreet worden toegewezen aan het Vlaams Datanutsbedrijf.

C. Totstandkomingsprocedure

A. Advies SERV (Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen)

De Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) gaf advies 24 december 2021.

B. Advies Gegevensbeschermingsautoriteit

De Gegevensbeschermingsautoriteit (GBA) gaf advies nr. 11/2022 op 21 januari 2022

C. Advies Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens

De Vlaamse toezichtcommissie (VTC) gaf advies nr. 2021/103 van 14 december 2021.

De Vlaamse toezichtcommissie (VTC) gaf advies nr. 2022/037 van 19 april 2022

D. Advies Instituut voor de Nationale Rekeningen

Het Instituut voor de Nationale Rekeningen gaf advies INR nummer 2022-000189 op 17 februari 2022.

E. Advies Raad van State

De Raad van State gaf advies nr. [...] op [...].

De repliek op voornoemde adviezen van de SERV, GBA en VTC zijn opgenomen in de onderstaande overzichtstabel (zie aparte document).

D. Bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest

Het voorliggend ontwerp van decreet regelt een aangelegenheid die zowel behoort tot de bevoegdheid van het Vlaamse Gewest als van de Vlaamse Gemeenschap.

II. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Artikel 1

Dit artikel behoeft geen bijzondere toelichting.

Artikel 2

In dit artikel worden een aantal begrippen, die in het ontwerp van decreet gehanteerd worden, gedefinieerd.

1° agentschap Digitaal Vlaanderen: verwijst naar het agentschap Digitaal Vlaanderen, vermeld in artikel 2 van het besluit van de Vlaamse Regering van 18 maart 2016 houdende de oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap Digitaal Vlaanderen en de vaststelling van de werking, het beheer en de boekhouding van het Eigen Vermogen Digitaal Vlaanderen;

2° algemene verordening gegevensbescherming: deze definitie herneemt de officiële verwijzing naar Verordening (EU) nr. 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016;

3° betrokkene: deze definitie verwijst naar de betrokkene zoals vermeld in artikel 4, 1), van de algemene verordening gegevensbescherming;

4° burger: burger, vermeld in artikel I.4, 7°, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018;

5° metagegevens: metagegevens verwijst naar de documentatie die beschrijft welke de inhoud en de frequentie van actualisering van de gegevensbron is en op welke technische wijze ze kan benaderd en ontsloten worden. Er kan niet worden verwezen naar de definitie van metagegevens, vermeld in artikel II.54 van het Bestuursdecreet, omdat die definitie beperkt is tot bestuursdocumenten terwijl de scope van het Vlaams Datanutsbedrijf breder is dan bestuursdocumenten;

6° elektronische dienst: de verwerking van de gegevens die zich in gegevensbronnen bevinden of de verwerking van de aanverwante metagegevens door middel van een computertoepassing;

7° gegevens: gegevens in een gegevensbron die informatie bevatten over een burger, inclusief persoonsgegevens, metagegevens of gegevens van een elektronische dienst;

8° persoonsgegevens: deze definitie verwijst naar de gegevens zoals vermeld in artikel 4, 1), van de algemene verordening gegevensbescherming;

9° verwerking: deze definitie verwijst naar een verwerking zoals vermeld in artikel 4, 2), van de algemene verordening gegevensbescherming;

10° verwerkingsverantwoordelijke: deze definitie verwijst naar een verwerkingsverantwoordelijke zoals vermeld in artikel 4, 7), van de algemene verordening gegevensbescherming;

11° toestemming: deze definitie verwijst naar het begrip toestemming als vermeld in artikel 4) 11, van de algemene verordening gegevensbescherming;

12° datagedreven ecosysteem: deze definitie verwijst naar het geheel van gegevensuitwisselingen en interacties tussen dataleveranciers en data-afnemers, via een dataplatform. Dit kunnen zowel overheidsinstanties als niet-overheidsinstanties zijn. De datagedreven ecosystemen die het Vlaams Datanutsbedrijf ontwikkelt en beheert zijn daarbij gefocust op publiek-private

en privaat-private gegevensdeling. De interacties tussen overheidsinstanties onderling is de bevoegdheid van het agentschap Digitaal Vlaanderen.;

13° datakluis: een platform waarin gegevens van burgers worden opgeslagen en dat tot doel heeft de burger in staat te stellen controle te hebben over zijn gegevens en deze veilig te delen met andere burgers of overheidsinstanties;

14° overheidsinstanties: deze definitie verwijst naar het begrip overheidsinstanties, vermeld in artikel I.3 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018;

15° Vlaamse instanties: deze definitie verwijst naar (1) de instanties van de Vlaamse overheid, vermeld in artikel I.3, 1°, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 en (2) de instellingen met een publieke taak, vermeld in artikel I.3, 6 °, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018, althans in de mate ze afhangen van de Vlaamse overheid en/of een of meer andere instellingen met een publieke taak die afhangen van de Vlaamse overheid. Deze laatste categorie gaat aldus om de instellingen die naast het feit dat ze zijn opgericht met het specifieke doel te voorzien in behoeften van algemeen belang die niet van industriële of commerciële aard zijn en over rechtspersoonlijkheid beschikken, beantwoorden aan een van volgende kenmerken:

- 1) ofwel worden ze voor meer dan de helft gefinancierd door de Vlaamse overheid of door één of meer andere instellingen met een publieke taak die afhangen van de Vlaamse overheid;
- 2) ofwel hebben de Vlaamse overheid of één of meer andere instellingen met een publieke taak die afhangen van de Vlaamse overheid meer dan de helft van de stemmen in de raad van bestuur;
- 3) ofwel staat hun beheer onder toezicht van de Vlaamse overheid of één of meer andere instellingen met een publieke taak die afhangen van de Vlaamse overheid.

De instanties die afhangen van de lokale besturen zijn hieronder aldus niet vervat. Het begrip Vlaamse instantie in het ontwerpdecreet omvat elk van deze onder (1) en (2) bedoelde entiteiten.

16° entiteit: dit begrip omvat de burgers en overheidsinstanties.

Hoofdstuk 2. Oprichting, vorm en benaming

Artikel 3

Teneinde de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest toe te laten de in de algemene toelichting vooropgestelde doelstellingen te realiseren, is het noodzakelijk om te voorzien in (de machtiging aan de Vlaamse Regering tot) de oprichting van een Vlaams Datanutsbedrijf. Het Vlaams Datanutsbedrijf zal de vorm aannemen van een privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap overeenkomstig het Bestuursdecreet (artikel III.14 e.v. Bestuursdecreet). Er wordt hierbij geopteerd om de machtiging te verlenen voor de oprichting van en deelname in een naamloze vennootschap. Deze rechtsvorm is het meest gekend in de marktomgeving waarin het Vlaams Datanutsbedrijf zal opereren en is ook binnen overheidscontext een gekende rechtsvorm. De alternatieven (zoals een BV of een CV) zijn veel minder gekend en bieden ook geen operationele voordelen.

Als privaatrechtelijk vormgegeven agentschap wordt het Vlaams Datanutsbedrijf belast met beleidsuitvoerende taken en sluit het agentschap aan bij de Vlaamse

overheid. De gekozen rechtsvorm sluit tegelijk ook aan bij de roeping om ook op te treden tussen en op de private markt.

Het Vlaams Datanutsbedrijf moet immers voor het welslagen van zijn missie beschikken over voldoende autonomie om in te spelen op de markt en innovatie. Het Vlaams Datanutsbedrijf zal, in het kader van zijn beleidsuitvoerende taken maar ook meer algemeen in het kader van de initiatieven die zij onderneemt ter realisatie van zijn doelstellingen, diensten aanbieden aan een grote diversiteit van actoren. Het Vlaams Datanutsbedrijf moet daarbij ook "herkenbaar" zijn voor elk van hen, zowel de burger, andere overheidsinstanties maar ook voor bedrijven. Daarbij combineert het Vlaams Datanutsbedrijf strategische doelstellingen die uitgaan van financiële autonomie en levensvatbaarheid met toewijding aan de zijn toevertrouwde beleidsuitvoerende taken. Het Vlaams Datanutsbedrijf heeft naast diens taken de mogelijkheid om (desgevallend via dochterondernemingen) commerciële activiteiten te ontwikkelen.

Mede in het licht van die eigenheden van de sector waarin het Vlaams Datanutsbedrijf optreedt en de nood aan maximale flexibiliteit is er geopteerd voor een rechtsvorm van privaatrechtelijk vormgegeven EVA, ingebed in het Bestuursdecreet, en waarbij o.m. is voorzien in (i) een duidelijke maar tegelijk ruime omschrijving van de doelstelling van het Vlaams Datanutsbedrijf, (ii) de toekenning aan het Vlaams Datanutsbedrijf van welomschreven beleidsuitvoerende taken (iii) de onderdelen die (minstens) deel dienen uit te maken van de tussen het Vlaams Datanutsbedrijf en het Vlaamse Gewest af te sluiten samenwerkingsovereenkomst en (iv) de vereiste dat de Vlaamse Gemeenschap en/of het Vlaamse Gewest samen te allen tijde, direct of indirect, dien(t)(en) te beschikken over ten minste de helft plus één van de aandelen in het Vlaams Datanutsbedrijf.

Hoofdstuk 3. Doelstellingen en beleidsuitvoerende taken

Artikel 4

Dit artikel beschrijft de doelstellingen van het Vlaams Datanutsbedrijf. De doelstelling van het Vlaams Datanutsbedrijf bestaat er in het algemeen in om gegevens vlot en veilig te laten stromen en in een datagedreven ecosysteem te laten samenwerken. Daarbij staat het faciliteren van de samenwerking rond de veilige gegevensdeling met en door burgers of overheidsinstanties centraal, waarbij het Vlaams Datanutsbedrijf ernaar streeft de uitoefening van rechten van burgers inzake gegevensbescherming te optimaliseren met een minimum aan administratieve lasten. Het Vlaams Datanutsbedrijf zal ook de ontwikkeling van nieuwe toepassingen op vlak van gegevensdeling ondersteunen en bijdragen aan het mogelijk maken van een veilige gegevensdeling in een datagedreven ecosysteem.

In het kader van de hierboven weergegeven doelstellingen, is het Vlaams Datanutsbedrijf in de eerste plaats belast met een aantal beleidsuitvoerende taken die kaderen binnen de in de algemene toelichting toegelichte doelstellingen en die verder ook aansluiten bij de doelstellingen van het Vlaams Datanutsbedrijf.

Voor een bespreking van deze beleidsuitvoerende taken wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 5 van het ontwerp.

Het ontwerp voorziet verder in de mogelijkheid in hoofde van de Vlaamse Regering om, binnen de in artikel 4 van het ontwerp vastgelegde klijtlijnen, de doelstelling van het Vlaams Datanutsbedrijf nader te bepalen. Zulks zal met name gebeuren via de statuten van het Vlaams Datanutsbedrijf, die de doelstelling – binnen de contouren vastgesteld door dit decreet –nog verder kunnen concretiseren en bepalen.

Ter verwezenlijking van zijn doelstellingen, kent het ontwerp aan het Vlaams Datanutsbedrijf de mogelijkheid toe om deel te nemen aan andere binnenlandse en buitenlandse rechtspersonen en samenwerkingsverbanden en/of deze (mee) op te richten, dit telkens mits naleving van de Algemene Verordening Gegevensbescherming. Dit sluit ook naadloos aan bij de visie dat het Vlaams Datanutsbedrijf ook concrete diensten moet kunnen aanbieden en commercialiseren die verenigbaar zijn met zijn doelstellingen. Zij moet daarbij de mogelijkheid hebben om deze activiteiten te verrichten via dochterondernemingen (die ze alleen of met anderen opricht, of waarin ze deelneemt). De omvang van de deelneming van het Vlaams Datanutsbedrijf kan variëren – zowel een minderheids- als meerderheidsdeelname behoort daarbij tot de mogelijkheden.

Tot slot bepaalt het ontwerp dat het Vlaams Datanutsbedrijf naast de in artikel 5 van het ontwerp bedoelde taken ook activiteiten, taken en bedrijvigheden kan ontwikkelen die rechtstreeks of onrechtstreeks verenigbaar zijn met zijn doelstellingen. Deze andere activiteiten, taken en bedrijvigheden vallen buiten het toezichtmechanisme zoals o.m. in de samenwerkingsovereenkomst zal worden uitgewerkt.

Artikel 5

De eerste paragraaf van het ontwerp belast het Vlaams Datanutsbedrijf met een aantal beleidsuitvoerende taken. Deze beleidsuitvoerende taken worden uitdrukkelijk opgenomen in het ontwerp:

1° de uitvoering van haalbaarheidsanalyses en onderzoeken met betrekking tot de digitale transformatie van publiek-privaat datagedreven ecosystemen.

Hierbij kan gedacht worden aan de uitvoering van haalbaarheidsstudies waarbij de vereenvoudiging en digitalisering van de gegevensuitwisseling tussen bijvoorbeeld de bouwsector en andere sectoren (banken, verzekeringen) en overheidsinstanties (vergunningverlenende overheden) wordt onderzocht. In deze haalbaarheidsstudies kunnen ook nieuwe toepassingen worden meegenomen. Bij de uitvoering van haalbaarheidsstudies worden geen persoonsgegevens verwerkt.

2° de ontwikkeling en het beheer van een platform voor datakluisen voor burgers. Dergelijk platform strekt tot het veilig delen van gegevens, inclusief persoonsgegevens, in voorkomend geval op basis van toestemming. Het gebruik van een datakluis is niet verplicht en kan enkel indien een burger hier uitdrukkelijk om verzoekt, of in geval van mededeling van persoonsgegevens, indien de burger hiervoor de toestemming heeft gegeven.

Dit systeem bevat onder meer de faciliteiten voor de decentrale opslag van

persoonsgegevens of de koppeling naar de achterliggende gegevensbron, het beheer van het verzoek van de burger (of in geval van persoonsgegevens, de toestemming), de aansluiting van gegevensbronnen met hun afnemers, de voorziening van een interface en de audit-logging instrumenten om de transacties op het systeem te monitoren. De taak van het Vlaams Datanutsbedrijf doet daarbij geen afbreuk aan de rol van het Agentschap Digitaal Vlaanderen – zo zal de gegevensdeling tussen de overheidsinstanties, vermeld in artikel 1.3 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018, en het systeem verlopen via het agentschap Digitaal Vlaanderen.

Dit systeem biedt o.m. de faciliteiten voor het veilig beheren van datakluisen voor burgers, het beheren van het verzoek van de burger (of in geval van persoonsgegevens, de toestemming), een integratieplatform voor het veilig aansluiten van dataleveranciers- en afnemers, een interface en de nodige audit-logging instrumenten om de transacties op het platform te monitoren, edm.

De gegevensdeling waartoe de burger verzoekt (of in geval van persoonsgegevens, zijn toestemming toe verleent), kan zowel betrekking hebben op gegevens opgeslagen in gegevensbronnen die door overheidsinstanties dan wel niet-overheidsinstanties beheerd worden.

Het Vlaams Datanutsbedrijf voorziet de mogelijkheid dat elke burger die daartoe het initiatief neemt een veilige gegevensopslag aangeboden kan krijgen. Het gebruik van dergelijke datakluis door de burger is facultatief.

Met de uitbouw van een aanbod rond datakluisen voor burgers wil het Vlaams Datanutsbedrijf de gegevensbescherming van de burger versterken. Meer specifiek zal het Vlaams Datanutsbedrijf inzetten op een gebruiksvriendelijk instrument waar de burger een helder en leesbaar overzicht heeft van de door hem gegeven verzoeken (of in geval van persoonsgegevens, toestemmingen)voor gegevensdeling en deze ook vlot kan intrekken.

Dit actief gegevensbeheer gebaseerd op verzoek van de burger (of in geval van persoonsgegevens, de toestemming) moet ervoor zorgen dat burgers een hogere bewustwording bij het delen van gegevens ervaren. Burgers kunnen zo in de regie komen van een digitaal meer proportionele gegevensdeling dan wat mogelijk is in het geval van analoge gegevensdeling. Zo moet het dankzij de datakluisen van het Vlaams Datanutsbedrijf mogelijk worden voor de burger om bijvoorbeeld niet langer volledige documenten met alle gevoelige gegevens te delen met bedrijven of overheden, maar enkel die informatie uit het document die strikt noodzakelijk is voor het verkrijgen van de betrokken dienstverlening. Ook de periode waarbinnen de gegevens gedeeld worden, kan via een datakluis door de burger ingesteld worden. Deze gegevensdeling op een 'need-to-know' basis versterkt de bescherming van de persoonsgegevens van de burger en moet het vertrouwen van burgers in het delen van gegevens met bedrijven en overheden gevoelig verhogen.

Het Vlaams Datanutsbedrijf zal de nodige *governance* opzetten om te zorgen dat toepassingen die aansluiten op het platform van het Vlaams Datanutsbedrijf positief bijdragen aan de opdracht van het Vlaams Datanutsbedrijf met betrekking tot het versterken van de gegevensbescherming van de burger. Bedrijven en toepassingen die het platform van het Vlaams Datanutsbedrijf willen benaderen

om persoonsgegevens op basis van toestemming te verwerken, zullen de redenen voor het gebruik moeten omschrijven en toelichten. De aansluiting op het platform zal tevens een authenticatie van de actoren vereisen. Waar noodzakelijk zullen de betrokken actoren de nodige adviezen bij de diverse DPO's (Data Protection Officer) inwinnen en wordt telkens overwogen of er een DPIA (Data Protection Impact Assessment) moet worden uitgevoerd vooraleer een toepassing kan worden aangesloten op het platform van het Vlaams Datanutsbedrijf. Ook geldt er een principieel kopieerverbod van de persoonsgegevens voor de ontvangende entiteit, tenzij de raad van bestuur van het Vlaams Datanutsbedrijf, na advies van het adviescomité, hiermee heeft ingestemd en op voorwaarde dat de ontvangende entiteit:

- 1° de persoonsgegevens niet wijzigt;
- 2° de persoonsgegevens bijwerkt conform de regels die bepaald zijn in overleg met de betrokken aanleverende entiteit;
- 3° onmiddellijk de verwerkte persoonsgegevens verwijdt of de toegang ertoe onmogelijk maakt, zodra de ontvangende entiteit er daadwerkelijk kennis van heeft dat de persoonsgegevens verwijderd zijn van de plaats waar ze zich oorspronkelijk bevonden, dat de toegang tot die persoonsgegevens onmogelijk werd gemaakt, of zodra een administratieve of gerechtelijke autoriteit heeft bevolen de gegevens te verwijderen of de toegang ertoe onmogelijk te maken.

In ieder geval worden met een toepassing die aansluit op het platform van het Vlaams Datanutsbedrijf de nodige overeenkomsten inzake gegevensdeling gesloten.

3° de ontwikkeling en het beheer van een platform voor geïntegreerde deling en raadpleging van de metagegevens van de overheidsinstanties.

4° de ontwikkeling en het beheer van een platform voor raadpleging en geïntegreerde deling van metagegevens van burgers, voor zover de deling van gegevens kadert binnen een publiek-privaat of privaat-privaat datagedreven ecosysteem.

Het gaat in beide (3° en 4°) gevallen o.m. om beschrijvende metagegevens die afkomstig zijn van zowel private als publieke bronsystemen en die, als bijsluiter van de gegevensdiensten (bv. gegevenssets, webservices, API's, POD-providers, microservices, applicaties en applicaties), beschikbaar wordt voor het zoeken en het verkrijgen van toegang tot, c.q. het gebruik van deze gegevens. Het Vlaams Datanutsbedrijf zal aldus een geïntegreerde raadpleging van metagegevens faciliteren. Het Vlaams Datanutsbedrijf sluit daarbij aan op de taak van het agentschap Digitaal Vlaanderen dat nog steeds de verzameling en het beheer van de metagegevens op zich neemt.

5° de ontwikkeling en het beheer van een systeem dat, met het oog op de totstandkoming van een duurzaam economisch model ten behoeve van de in paragraaf 1 van dit artikel bedoelde platformen, zorg draagt voor de veilige afwikkeling van de transacties tussen de betrokken actoren en dat de eventueel verschuldigde vergoeding verwerkt die volgt uit de toegang tot die systemen.

Hierbij moet gedacht worden aan de implementatie van de weerhouden verdienmodellen in de systemen van het Vlaams Datanutsbedrijf. KLIPdiensten

bijvoorbeeld worden transactioneel vergoed en de correcte administratieve en financiële afhandeling hiervan vraagt de nodige voorzieningen. Concreet moet het werkelijk vastgesteld verbruik van de platformen aan de hand van transacties, afgehandeld kunnen worden volgens de overeengekomen voorwaarden van het verdienmodel, tot en met de betaling door de gebruiker op basis van een factuur of schuldvordering.

6° en 7° de uitoefening van de taken, vermeld in artikel 4 van het KLIP-decreet en artikel 5 van het GIPOD-decreet.

Gegeven de doelstellingen van het Vlaams Datanutsbedrijf is het aangewezen de taken die momenteel door het Agentschap Digitaal Vlaanderen en het Eigen Vermogen Digitaal Vlaanderen worden uitgeoefend in het kader van het KLIP-decreet en GIPOD-decreet toe te vertrouwen aan het Vlaams Datanutsbedrijf.

8° het uitvoeren van de bijzondere opdrachten die aansluiten bij zijn doelstellingen of de taken en die bij of krachtens een decreet worden toegewezen aan het Vlaams Datanutsbedrijf.

De tweede paragraaf van het ontwerp voorziet dat de entiteiten van de Vlaamse overheid, vermeld in in artikel I.3 1°, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 alsook de instellingen met een publieke taak in de zin van artikel I.3, 6 °, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 die afhangen van de Vlaamse overheid gebruik maken van het in paragraaf 1, 2° van het ontwerp bedoelde platform voor het delen van de door deze entiteiten beheerde gegevens met derden i) op basis van het verzoek van de burger (of in geval van persoonsgegevens, de toestemming) van de door deze entiteiten beheerde gegevens met derden of ii) indien die entiteiten van de Vlaamse Overheid gemachtigd zijn tot gegevensdeling krachtens een supranationale of wetskrachtige norm en de betrokken burger het Vlaams Datanutsbedrijf heeft verzocht om aan deze gegevensdeling gevolg te geven.

Hetzelfde geldt indien deze entiteiten gegevens ontvangen wanneer de betrokken burger verzoekt (of in geval van persoonsgegevens, zijn toestemming geeft) om de mededeling van gegevens aan de ontvangende entiteit te laten plaatsvinden via het in paragraaf 1, 2° van het ontwerp bedoelde platform.

Aldus wordt gewaarborgd dat elke nieuwe toepassing op een vlotte en veilige manier kan communiceren met een platform voor het delen van gegevens. Op die manier kunnen de ambities en doelstellingen maximaal worden gerealiseerd. Bovendien moet dit vermijden dat diverse entiteiten van de Vlaamse overheid en de ervan afhangende instellingen met een publieke taak zelf investeren in platformen die door het Vlaams Datanutsbedrijf al worden gerealiseerd. Indien dergelijk systeem reeds bestaat, dient het platform van het Vlaams Datanutsbedrijf als een complementair systeem waarbij de gegevensdeling via dit platform kan verlopen in de mate dat de betrokken burger hiertoe heeft verzocht aan het Vlaams Datanutsbedrijf.

Het ontwerp voorziet in dit verband tevens dat het Vlaams Datanutsbedrijf ertoe gehouden is om, onder de in de samenwerkingsovereenkomst vastgelegde voorwaarden, deze entiteiten daartoe de nodige ondersteuning te bieden. Op

heden wordt geen verplichting ingeschreven voor de lokale besturen en de daarvan afhankende instellingen met een publieke taak om gebruik te maken van het door het Vlaams Datanutsbedrijf ontwikkelde platform. Wel kan de Vlaamse Regering in de samenwerkingsovereenkomst reeds maximale aandacht vragen voor de ondersteuning van de lokale overheden en de daarvan afhankende instellingen met een publieke taak. In de toekomst kan geëvalueerd worden of een uitbreiding van het toepassingsgebied van artikel 5 § 2 van het ontwerp aangewezen is.

Hetzelfde principe van gegevensdeling geldt voor de overheidsinstanties, andere dan de entiteiten van de Vlaamse overheid, vermeld in het eerste lid van de tweede paragraaf, met name de gegevensdeling met derden i) op basis van het verzoek van de burger (of in geval van persoonsgegevens, de toestemming) van de door deze overheidsinstanties beheerde gegevens met derden of ii) indien die overheidsinstanties gemachtigd zijn tot gegevensdeling krachtens een supranationale of wetskrachtige norm en de betrokken burger het Vlaams Datanutsbedrijf heeft verzocht om aan deze gegevensdeling gevolg te geven. Hetzelfde geldt indien deze overheidsinstanties gegevens ontvangen wanneer de betrokken burger verzoekt (of in geval van persoonsgegevens, zijn toestemming geeft) om de mededeling van gegevens aan de ontvangende overheidsinstantie te laten plaatsvinden via het in paragraaf 1, 2° van het ontwerp bedoelde platform.

Deze bepaling beoogt geen uitzondering op het principe dat overheidsinstanties, vermeld in artikel III.65, §2, van het Bestuursdecreet, enkel gegevens kunnen opvragen bij de burger indien er geen verplicht te gebruiken gegevensbron met de gewenste gegevens bestaat.

De derde paragraaf van het ontwerp bepaalt dat de Vlaamse Regering het Vlaams Datanutsbedrijf kan machtigen om, in voorkomend geval onder de bijzondere voorwaarden die de Vlaamse Regering bepaalt, een rechtspersoon waarin het Vlaams Datanutsbedrijf deelneemt te betrekken bij de uitvoering van zijn beleidsuitvoerende taken.

De laatste paragraaf bevestigt dat het Vlaams Datanutsbedrijf bestaande toepassingen inzake het meedelen van gegevens van de burger onverlet laat. Hierbij wordt benadrukt dat het Vlaams Datanutsbedrijf zich niet positioneert als een concurrent ten aanzien van deze bestaande initiatieven, maar als een partner waarbij de platformen van het Vlaams Datanutsbedrijf complementair zijn.

Hoofdstuk 4. Samenwerkingsovereenkomst

Artikel 6

Dit artikel bepaalt dat het Vlaams Datanutsbedrijf een samenwerkingsovereenkomst sluit met de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest in het kader van de uitvoering van de in artikel 5 van het ontwerp bedoelde beleidsuitvoerende taken waarmee het Vlaams Datanutsbedrijf krachtens dit ontwerp wordt belast.

Hoofdstuk 5. Aandelen

Artikel 7

Dit artikel de waarborgt de meerderheidspositie van de Vlaamse Gemeenschap en/of het Vlaamse Gewest, die samen steeds direct of indirect dienen te beschikken over ten minste de helft plus één van de aandelen van het Vlaams Datanutsbedrijf. Op korte termijn is geen private deelneming in het Vlaams Datanutsbedrijf vooropgesteld. Er is daarnaast wel de mogelijkheid ingeschreven in het voorliggend ontwerp voor het Vlaams Datanutsbedrijf om zelf dochterondernemingen op te richten en op dat niveau participatie na te streven van extern privaat kapitaal voor de verdere uitbouw van commerciële activiteiten. Het valt ook niet uit te sluiten dat op termijn ook andere overheden (bv. op lokaal niveau) bij de werking van het Vlaams Datanutsbedrijf kunnen worden betrokken.

Hoofdstuk 6. Werkingstoelage

Artikel 8

Dit artikel behoeft geen nadere toelichting.

Hoofdstuk 7. Terbeschikkingstelling van personeel

Artikel 9

Het ontwerp voorziet in een machtiging in hoofde van (i) de Vlaamse Regering en (ii) de rechtspersonen die ressorteren onder de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest om personeel ter beschikking te stellen aan het Vlaams Datanutsbedrijf teneinde het Vlaams Datanutsbedrijf, minstens in een aanvangsfase en zolang het Vlaams Datanutsbedrijf over onvoldoende eigen personeel beschikt, te ondersteunen in zijn werking.

De voorwaarden en nadere modaliteiten van deze terbeschikkingstelling worden bepaald in de samenwerkingsovereenkomst.

In het voorkomende geval dat het de bedoeling is om ook contractuele personeelsleden ter beschikking te stellen aan het Vlaams Datanutsbedrijf, zal dat gebeuren binnen de grenzen die de wet van 1987 inzake tijdelijke arbeid, uitzendarbeid en het ter beschikking stellen van werknemers ten behoeve van gebruikers oplegt.

Deze wet bepaalt dat er een principiële verbod is op de terbeschikkingstelling van contractuele personeelsleden, maar hierop zijn er wel twee mogelijke uitzonderingen:

1. mits voorafgaande toestemming van de arbeidsinspectie. De arbeidsinspectie verleent pas zijn akkoord na akkoord tussen de gebruiker en de vakbondsafvaardiging van het personeel van zijn onderneming;
2. omwille van kortstondige uitvoering van gespecialiseerde opdrachten die een bijzondere beroepsbekwaamheid vereisen. Hierbij moet de gebruiker de ter beschikkingstelling minimaal 24 uur op voor hand melden aan de arbeidsinspectie.

In deze uitzonderingsgevallen moeten de voorwaarden en de duur van de periode van de ter beschikkingstelling worden vastgelegd in een geschrift, ondertekend

door de werkgever, de gebruiker en de werknemer.

Uiteraard zal het Vlaams Datanutsbedrijf daarnaast ook zelf contractueel personeel kunnen aanwerven.

Hoofdstuk 8. Adviescomité

Artikel 10

In de schoot van het Vlaams Datanutsbedrijf wordt een adviescomité opgericht, met een specifieke focus op bescherming van persoonsgegevens van burgers, datatechnologieën en informatieveiligheid. Dit adviescomité heeft als voornaamste taak om de raad van bestuur te adviseren over beleid inzake gebruikers- en toegangsbeheer omtrent de persoonsgegevens die via het Vlaams Datanutsbedrijf worden meegedeeld, het ontwerp van gecoördineerd veiligheidsbeleid en -beheer van het Vlaams Datanutsbedrijf en de vragen tot toegang tot een toepassing van het Vlaams Datanutsbedrijf, telkens vanuit het oogpunt van de bescherming van de persoonsgegevens van de burger. Ook kan de raad van bestuur het adviescomité ad hoc bevragen inzake de verwerking van persoonsgegevens wanneer de raad van bestuur dit relevant acht.

De eerste paragraaf van dit artikel bepaalt de samenstelling van het adviescomité. Het adviescomité bestaat uit drie vaste leden en drie plaatsvervangende leden. Deze oneven samenstelling is er specifiek op gericht om patstellingen te vermijden. Bij iedere beraadslaging door het adviescomité dienen de aanwezige leden samen de voornoemde deskundigheid te hebben.

De leden worden benoemd door de Vlaamse Regering. Om de onafhankelijkheid van de leden te waarborgen, voorziet het decreet in volgende onverenigbaarheden:

- 1° het lidmaatschap van wetgevende of decreetgevende of ordonnantiegegevende vergadering;
- 2° het ambt van minister of staatssecretaris;
- 3° het ambt van provinciegouverneur;
- 4° het lidmaatschap van de bestendige deputatie;
- 5° het ambt van provinciegriffier;
- 6° het ambt van leidend ambtenaar van een overheidsinstantie;
- 7° het ambt van lid van een ministerieel kabinet;
- 8° het ambt van burgemeester, schepen of voorzitter van het OCMW.
- 9° het lidmaatschap van de raad van bestuur van het Vlaams Datanutsbedrijf of een personeelslid van het Vlaams Datanutsbedrijf;
- 10° een functie of mandaat van vast of contractueel personeel van een dienstenintegrator;
- 11° het lidmaatschap van een toezichthoudende autoriteit inzake gegevensbescherming.

Bijkomend ondertekenen alle leden een verklaring dat zij vrij zijn van enig belangenconflict. Als een belangenconflict bij een lid een onpartijdig oordeel onmogelijk maakt, brengt het lid de voorzitter op de hoogte en wordt dit lid geweerd van de besluitvorming in het betreffende dossier. Indien het gecompromitteerde lid zelf de voorzitter is, brengt hij de plaatsvervangende voorzitter op de hoogte van het aanwezige belangenconflict.

Ook zijn de leden gehouden tot vertrouwelijkheid van hun beslissingen en ondertekenen zij hiertoe eveneens een verklaring.

Het presentiegeld waartoe elk van de leden gerechtigd zijn, wordt bepaald door de raad van bestuur van het Vlaams Datanutsbedrijf. Dit bedrag is gekoppeld aan de index van de consumptieprijzen. Alle leden hebben recht op de vergoedingen voor reis- en verblijfskosten overeenkomstig de bepalingen die van toepassing zijn op het personeel van de diensten van de Vlaamse overheid.

De tweede paragraaf bepaalt de taakstelling van het adviescomité, met name de advisering aan de raad van bestuur van het Vlaams Datanutsbedrijf met het oog op het waarborgen van de bescherming van persoonsgegevens van de burgers, in het licht van de bestaande kennis van datatechnologieën en informatieveiligheid.

De raad van bestuur bepaalt de verdere voorwaarden voor de toegang tot een toepassing van het Vlaams Datanutsbedrijf en de nodige afspraken in dat verband. Deze afspraken zullen per concreet geval worden bepaald, zijnde hetzij een protocol, hetzij een machtiging van het Informatieveiligheidscomité, hetzij een machtiging van de minister van Binnenlandse Zaken. De raad van bestuur wint hierbij het advies in van het adviescomité en desgevallend van de functionaris voor gegevensbescherming van het Vlaams Datanutsbedrijf, waarbij de functionaris zijn onafhankelijkheid behoudt.

Inzake het ontwerp van beleid inzake gebruikers- en toegangsbeheer omtrent de persoonsgegevens die via het Vlaams Datanutsbedrijf worden meegedeeld, wint de raad van bestuur, naast het advies van het adviescomité en desgevallend van de functionaris voor gegevensbescherming van het Vlaams Datanutsbedrijf, eveneens het advies in van de Vlaamse toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens.

Het adviescomité houdt in zijn advies over vragen voor toegang tot een toepassing van het Vlaams Datanutsbedrijf rekening met de elementen in het aanvraagdossier en, indien voorhanden, met de gegevensbeschermingseffectbeoordeling die door de aanvrager werd opgesteld.

De procedure, in het bijzonder de vereiste inhoud van het aanvraagdossier en de beoordelingscriteria, worden bepaald door de raad van bestuur van het Vlaams Datanutsbedrijf na advies van het adviescomité en desgevallend van de functionaris voor gegevensbescherming van het Vlaams Datanutsbedrijf.

Het advies van het adviescomité en van de functionaris voor gegevensbescherming van het Vlaams Datanutsbedrijf is niet vereist voor initiatieven van het Vlaams Datanutsbedrijf die geen persoonsgegevens bevatten, zoals de platformen gericht op metagegevens. Het advies van het adviescomité of van de functionaris voor gegevensbescherming van het Vlaams Datanutsbedrijf is ook niet vereist indien geen sprake is van een eigenlijke mededeling van persoonsgegevens aan derden via het Vlaams Datanutsbedrijf. Zo kan het in het kader van bepaalde taken denkbaar zijn dat het Vlaams Datanutsbedrijf weliswaar bepaalde persoonsgegevens verwerkt maar daarbij geen uitwisseling doet van deze gegevens aan derden (bijv. loutere identificatiegegevens bij registraties in het

kader van KLIP of GIPOD). Dergelijke situatie is niet beoogd voor de tussenkomst van het adviescomité in het kader van deze bepaling.

De raad van bestuur motiveert bijzonder en uitdrukkelijk in de inleidende bepalingen van zijn beslissing indien op één of meerdere punten het advies van het adviescomité of de functionaris voor gegevensbescherming van het Vlaams Datanutsbedrijf niet wordt gevolgd.

Hoofdstuk 9. Toezicht

Artikel 11

Er wordt bij besluit van de Vlaamse Regering op voordracht van de Vlaamse minister, bevoegd voor de digitalisering, een regeringscommissaris aangesteld die toezicht houdt op de overeenstemming van de verrichtingen en de werking van het Vlaams Datanutsbedrijf met het recht, de statuten en de samenwerkingsovereenkomst.

Dit artikel regelt nader de rol en werking van voornoemde regeringscommissaris.

Hoofdstuk 9. Verwerking van gegevens

Afdeling 1. Meedelen van gegevens aan het Vlaams Datanutsbedrijf

Artikel 12

De afdeling over het meedelen van gegevens aan het Vlaams Datanutsbedrijf doet geen afbreuk aan bestaande afwijkende regelgeving, zoals de Wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen, het KLIP-decreet van 4 maart 2008 en het GIPOD-decreet van 4 april 2014. Voor de gegevens die worden meegedeeld krachtens dergelijke afwijkende regelgeving blijft de bestaande regelgeving gelden.

Artikel 13

Dit artikel verduidelijkt dat de Vlaamse instanties gehouden zijn tot mededeling van de persoonsgegevens aan het Vlaams Datanutsbedrijf via het agentschap Digitaal Vlaanderen dat de functie van dienstenintegrator vervult, op voorwaarde dat i) de betrokken burger om deze gegevens verzoekt en de betrokken burger het Vlaams Datanutsbedrijf heeft verzocht om dit verzoek namens de betrokken burger door te geven, of ii) indien die Vlaamse instanties gemachtigd zijn tot gegevensdeling krachtens een supranationale of wetskrachtige norm en de betrokken burger het Vlaams Datanutsbedrijf heeft verzocht om aan deze gegevensdeling gevolg te geven. Een voorbeeld kan zijn artikel 19, eerste lid *j.* artikel 20, laatste lid van het decreet van 30 april 2009 betreffende de kwalificatiestructuur.

Zoals eerder aangegeven reflecteert deze principes het initiatiefrecht en de autonomie van de burger om zijn persoonsgegevens te laten ontsluiten door het Vlaams Datanutsbedrijf.

De tweede paragraaf bevat een gelijksoortige bepaling van toepassing op de overheidsinstanties, andere dan de Vlaamse instanties. Met name kan het Vlaams Datanutsbedrijf met overheidsinstanties, andere dan de Vlaamse instanties, in voorkomend geval en indien nodig akkoorden sluiten om tot mededeling van gegevens aan het Vlaams Datanutsbedrijf over te gaan i) indien de betrokken burger om deze gegevens verzoekt en de betrokken burger het Vlaams Datanutsbedrijf heeft verzocht om dit verzoek namens de betrokken burger door te geven of ii) indien die overheidsinstanties gemachtigd zijn tot gegevensdeling krachtens een supranationale of wetskrachtige norm en de betrokken burger het Vlaams Datanutsbedrijf heeft verzocht om aan deze gegevensdeling gevolg te geven.

De derde paragraaf voorziet dat mededeling van gegevens aan het Vlaams Datanutsbedrijf eveneens kan gebeuren door een entiteit, die geen overheidsinstantie is zoals vermeld in paragraaf 1 en 2, in de mate dat de betrokken burger om die gegevens verzoekt en de betrokken burger het Vlaams Datanutsbedrijf heeft verzocht om dat verzoek namens de betrokken burger door te geven. Deze bepaling respecteert de autonomie van de betrokken entiteit en stipuleert uitdrukkelijk dat een entiteit dergelijke gegevensdeling enkel kan doen op voorwaarde dat de burger tot de gegevensdeling heeft verzocht alsook dat de burger heeft verzocht aan het Vlaams Datanutsbedrijf om dat verzoek door te geven. Hierbij kan gedacht worden aan gegevens van werknemers die op verzoek van de werknemer door de werkgever (al dan niet via het sociaal secretariaat) worden meegedeeld aan het Vlaams Datanutsbedrijf.

In de mate dat de voornoemde mededeling van gegevens persoonsgegevens bevat, gebeurt de mededeling conform de regelgeving over de bescherming van natuurlijke personen bij de verwerking van persoonsgegevens die van toepassing is bij de mededeling van persoonsgegevens, zoals ze in voorkomend geval op federaal of Vlaams niveau verder is gespecificeerd. Met andere woorden naargelang het geval, worden voorafgaand de nodige protocollen gesloten of beraadslagingen van het informatieveiligheidscomité of machtigingen van het Rijksregister bekomen waarin is vastgelegd onder welke voorwaarden en modaliteiten de mededeling van de gewenste gegevens gebeurt.

Artikel 14

De eerste paragraaf van dit artikel bepaalt dat alle aanleverende entiteiten enkel die gegevens aan het Vlaams Datanutsbedrijf mogen meedelen die strikt noodzakelijk zijn om aan het verzoek van de burger tegemoet te komen, indien de gegevensmededeling plaatsvindt op verzoek van de burger en de betrokken burger het Vlaams Datanutsbedrijf heeft verzocht om dat verzoek namens de betrokken burger door te geven.

Indien een Vlaamse instantie dan wel een overheidsinstantie, andere dan een Vlaamse instantie, gemachtigd is tot gegevensdeling krachtens een supranationale of wetskrachtige norm en de betrokken burger het Vlaams Datanutsbedrijf heeft verzocht om aan deze gegevensdeling gevolg te geven, mogen deze aanleverende entiteiten slechts die gegevens meedelen aan het Vlaams Datanutsbedrijf die strikt noodzakelijk zijn om de gegevensdeling krachtens een supranationale of wetskrachtige norm uit te voeren.

Deze bepaling bevestigt de vereiste van de doelbinding.

De tweede paragraaf bepaalt dat de Vlaamse instanties verplicht zijn om de meest actuele gegevens mee te delen die zij in hun bezit hebben indien aan de voorwaarden van artikel 13, §1 voldaan is.

De derde paragraaf voorziet een gelijksoortige verplichting, met die nuance dat daarbij de actualisering van de gegevens van de burger zoals meegedeeld aan het Vlaams Datanutsbedrijf slechts kan plaatsvinden op verzoek van de burger zelf.

Artikel 15

De aanleverende entiteiten dienen in ieder geval de gegevens mee te delen aan het Vlaams Datanutsbedrijf via elektronische weg. Voor wat betreft de mededeling door de Vlaamse instanties, kan de Vlaamse Regering de nadere modaliteiten en voorwaarden van deze elektronische mededeling aan het Vlaams Datanutsbedrijf bepalen.

Artikel 16

Dit artikel bevestigt het principe dat het verzoek van de burger om gegevens mee te delen aan het Vlaams Datanutsbedrijf, dan wel om geactualiseerde gegevens mee te delen aan het Vlaams Datanutsbedrijf, moet voldoen aan de vereisten van de vrije en expliciete toestemming zoals bepaald in de algemene verordening gegevensbescherming indien er persoonsgegevens worden gedeeld. Deze vereisten van de toestemming zijn verder gespecificeerd in artikel 29 van het decreet.

Afdeling 2: Verwerking van gegevens door het Vlaams Datanutsbedrijf

Artikel 17

De afdeling over de verwerking van gegevens door het Vlaams Datanutsbedrijf doet geen afbreuk aan bestaande afwijkende regelgeving, zoals de Wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen, het KLIP-decreet van 4 maart 2008 en het GIPOD-decreet van 4 april 2014. Voor de gegevens die worden verwerkt krachtens dergelijke afwijkende regelgeving blijft de bestaande regelgeving gelden.

Artikel 18

Nadat de gegevens meegedeeld zijn aan het Vlaams Datanutsbedrijf, verwerkt het Vlaams Datanutsbedrijf deze gegevens om de doelstellingen en beleidsuitvoerende taken, vermeld in het decreet, uit te voeren.

De tweede paragraaf bevat een opsomming van de categorieën van gegevens die het Vlaams Datanutsbedrijf kan verwerken. Het betreft zowel gegevens die betrekking hebben op natuurlijke personen, op onroerende goederen of onroerende rechten, alsook gegevens die betrekking hebben op een rechtspersoon of iedere andere organisatie zonder rechtspersoonlijkheid (bv. een maatschap). Ook geografische gegevens zoals gedefinieerd in artikel 3, 3° van het decreet van 20

februari 2009 betreffende de geografische data-infrastructuur Vlaanderen kunnen door het Vlaams Datanutsbedrijf worden verwerkt.

Hierin wordt uitdrukkelijk bevestigd dat er geen afbreuk wordt gedaan aan bestaande afwijkende regelgeving alsook aan de bepalingen die specifiek gelden voor de verwerking van persoonsgegevens zoals bepaald in hoofdstuk 11 van het decreet. Om de reden wordt er eveneens uitdrukkelijk verwezen naar de categorieën van persoonsgegevens die zijn opgesomd in artikel 24, eerste paragraaf van het decreet, in de mate dat het gegevens betreft die betrekking hebben op een natuurlijke persoon.

In paragraaf 3 en 4 wordt verduidelijkt welke identificatiemiddelen het Vlaams Datanutsbedrijf kan hanteren.

Artikel 19

De eerste paragraaf van dit artikel bevestigt het principe van de doelbinding voor wat betreft de verwerking van gegevens door het Vlaams Datanutsbedrijf, met name dat het Vlaams Datanutsbedrijf geen andere verwerkingen mag uitvoeren dan diegene die noodzakelijk zijn om zijn doeleinden te bereiken en zijn beleidsuitvoerende taken uit te voeren.

De tweede paragraaf van dit artikel bevestigt hierbij uitdrukkelijk dat elke verwerking van gegevens door het Vlaams Datanutsbedrijf gebeurt met inachtneming van de regelgeving over de bescherming van natuurlijke personen bij de verwerking van persoonsgegevens, zijnde de Algemene Verordening Gegevensbescherming alsook enige andere geldende wetgevende norm die betrekking heeft op de bescherming van natuurlijke personen bij de verwerking van persoonsgegevens.

De derde paragraaf van dit artikel heeft betrekking op de integriteit, veiligheid en vertrouwelijkheid van toepassingen en van de gegevens verwerkt door het Vlaams Datanutsbedrijf, waarbij het Vlaams Datanutsbedrijf de nodige stappen onderneemt en passende maatregelen neemt om deze te bewaken. Het Vlaams Datanutsbedrijf kan indien gewenst het advies inwinnen van het adviescomité over de veiligheid, vertrouwelijkheid en integriteit van de toepassingen en van de gegevens verwerkt door het Vlaams Datanutsbedrijf.

Afdeling 3. Meedelen van gegevens door het Vlaams Datanutsbedrijf

Artikel 20

De afdeling over het meedelen van gegevens door het Vlaams Datanutsbedrijf doet geen afbreuk aan bestaande afwijkende regelgeving, zoals de Wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen, het KLIP-decreet van 4 maart 2008 en het GIPOD-decreet van 4 april 2014. Voor de gegevens die worden meegedeeld krachtens dergelijke afwijkende regelgeving blijft de bestaande regelgeving gelden.

Artikel 21

Dit artikel vormt een spiegelbepaling aan artikel 13 en legt het Vlaams Datanutsbedrijf de verplichting op om in te gaan op het verzoek van de burger om zijn gegevens te ontsluiten aan private of publieke partijen via de datakluis.

De tweede paragraaf bevestigt eveneens dat de ontvangende entiteiten enkel die gegevens mogen vragen die zij nodig hebben om hun taken te kunnen uitoefenen. Dit bevestigt wederom het principe van de doelbinding.

Het Vlaams Datanutsbedrijf kan in dit verband geen controletaak vervullen, hoogstens een waarschuwingfunctie inbouwen om de burger te informeren in geval van disproportionele datadeling naar één of meerdere ontvangende entiteiten.

Het Vlaams Datanutsbedrijf dient in ieder geval, wanneer de burger verzoekt om de mededeling van gegevens via zijn datakluis, de gegevens mee te delen aan de ontvangende entiteit via elektronische weg. Voor wat betreft de mededeling aan de Vlaamse instanties, gebeurt deze elektronische mededeling door het Vlaams Datanutsbedrijf via het agentschap Digitaal Vlaanderen dat de rol van de Vlaamse Dienstenintegrator vervult.

Artikel 22

Dit artikel is de spiegelbepaling van artikel 16 en bevestigt het principe dat het verzoek van de burger om gegevens mee te delen door het Vlaams Datanutsbedrijf moet voldoen aan de vereisten van de vrije en expliciete toestemming zoals bepaald in de Algemene Verordening Gegevensbescherming indien er persoonsgegevens worden gedeeld. Deze vereisten van de toestemming zijn verder gespecificeerd in artikel 29.

Hoofdstuk 11. Aanvullende bepalingen voor de verwerking van persoonsgegevens

Artikel 23

De afdeling over de aanvullende bepalingen voor de verwerking van persoonsgegevens doet geen afbreuk aan bestaande afwijkende regelgeving, zoals de Wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen, het KLIP-decreet van 4 maart 2008 en het GIPOD-decreet van 4 april 2014. Voor de persoonsgegevens die worden verwerkt krachtens dergelijke afwijkende regelgeving blijft de bestaande regelgeving gelden.

Artikel 24

In het kader van de gegevensdeling kunnen persoonsgegevens verwerkt worden. Het hoofdstuk dat de aanvullende bepalingen inzake verwerking van persoonsgegevens bevat, geldt onverminderd de bepalingen inzake verwerking van gegevens in het algemeen gelet op de cruciale en overkoepelende bepalingen die daarin zijn opgenomen.

Dit artikel bevat de categorieën van persoonsgegevens die door het Vlaams Datanutsbedrijf kunnen worden verwerkt in het kader van de platformen die zij aanbiedt. Het gaat om:

- 1° contact en identificatiegegevens, zoals naam, adres en geboortedatum;
- 2° gegevens over gezinssamenstelling, zoals burgerlijke staat en aantal kinderen;
- 3° beroep- en opleidingsgegevens, zoals jobtitel, werkgever en schoolloopbaan;
- 4° financiële gegevens, zoals bankrekeningnummer, loon en extralegale voordelen;
- 5° het identificatienummer van het Rijksregister;
- 6° het identificatienummer van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid;
- 7° het ondernemingsnummer van de Kruispuntbank van Ondernemingen, indien het om een natuurlijke persoon gaat die een onderneming is;
- 8° kadastrale gegevens.

Het Vlaams Datanutsbedrijf kan enkel persoonsgegevens verwerken van die burgers die hun datakluis, vermeld in artikel 5, §1, 2°, hebben geactiveerd. Er worden geen persoonsgegevens verwerkt van burgers die deze datakluis niet hebben geactiveerd. Daarnaast kan het Vlaams Datanutsbedrijf ook persoonsgegevens verwerken van burgers krachtens afwijkende regelgeving, zoals het KLIP-decreet van 4 maart 2008 en het GIPOD-decreet van 4 april 2014.

Artikel 25

Dit artikel bepaalt de doelstellingen van de verwerking van persoonsgegevens, waarbij het Vlaams Datanutsbedrijf enkel de persoonsgegevens, vermeld in artikel 24, §1 en §2, kan verwerken met het oog op zijn doelstellingen en beleidsuitvoerende taken. Hiermee wordt in het bijzonder bedoeld de taken van het aanbieden van een platform voor datakluisen voor burgers, een platform dat zorg draagt voor de veilige en gewaarborgde afhandeling van de transacties tussen de betrokken burgers of overheidsinstanties en dat de eventuele verschuldigde vergoeding verwerkt die volgt uit de toegang van de betrokken burgers of overheidsinstanties tot de platformen en de uitvoering van bijzondere opdrachten die aansluiten bij zijn doelstellingen of beleidsuitvoerende taken en die bij of krachtens een decreet worden toegewezen aan het Vlaams Datanutsbedrijf. Ook kan het Vlaams Datanutsbedrijf persoonsgegevens verwerken bij het uitvoeren van de taken vermeld in artikel 4 van het KLIP-decreet van 4 maart 2008 en artikel 5 van het GIPOD-decreet van 4 april 2014. Voor die taken blijven dan ook de vigerende regels van toepassing.

Artikel 26

Dit artikel verduidelijkt dat het Vlaams Datanutsbedrijf in principe optreedt als verwerkingsverantwoordelijke met betrekking tot zijn eigen verwerkingsactiviteiten als vermeld in artikel 25. De verantwoordelijke voor de verwerking wordt in artikel 4.7 AVG omschreven als de entiteit die "alleen of samen met anderen, het doel van en de middelen voor de verwerking van persoonsgegevens vaststelt". De definitie van verwerkingsverantwoordelijke in de AVG voorziet daarnaast in de mogelijkheid om, indien het doel en de middelen bij wet zijn bepaald, de verwerkingsverantwoordelijkheid toe te wijzen aan een entiteit.

De aanduiding van het Vlaams Datanutsbedrijf als verwerkingsverantwoordelijke

voor zijn eigen verwerkingsactiviteiten laat onverlet i) dat het Vlaams Datanutsbedrijf toch kan optreden als verwerker ten behoeve van andere verwerkingsverantwoordelijken alsook ii) dat derde partijen die persoonsgegevens meedelen aan of ontvangen van het Vlaams Datanutsbedrijf verwerkingsverantwoordelijke zijn voor hun respectieve verwerkingsactiviteiten.

De aanleverende respectievelijk de ontvangende entiteiten treden eveneens op als afzonderlijke verwerkingsverantwoordelijke met betrekking tot het meedelen van gegevens aan het Vlaams Datanutsbedrijf respectievelijk het ontvangen van gegevens van het Vlaams Datanutsbedrijf.

Artikel 27

Dit artikel verduidelijkt de bewaartermijn van de verwerkte persoonsgegevens. Het Vlaams Datanutsbedrijf zal de verwerkte persoonsgegevens niet langer bewaren dan nodig om de doeleinden van de verwerking te bereiken en conform artikel III.87, §1, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018, met name in de selectieregels die het administratieve of juridische nut van de gegevens bevatten, alsook een bewaartermijn met bijhorende motivering. Daarnaast zullen persoonsgegevens verwijderd worden wanneer de betrokkene het Vlaams Datanutsbedrijf daarom verzoekt overeenkomstig de daartoe geldende voorwaarden zoals bepaald in de Algemene Verordening Gegevensbescherming.

Artikel 28

Dit artikel behoeft geen nadere toelichting.

Artikel 29

Dit artikel bevat een verduidelijking van het verzoek van de burger om gegevens te delen, met name dat dit verzoek dient te worden gelezen als een toestemming van de burger wanneer het om persoonsgegevens gaat. Deze toestemming moet aan een aantal voorwaarden voldoen, met name dat deze steeds uitdrukkelijk moet worden gegeven. Verder gelden de voorwaarden van de toestemming zoals voorgeschreven in artikel 4, 11) van de Algemene Verordening Gegevensbescherming, zijnde een vrije, specifieke, geïnformeerde en ondubbelzinnige wilsuiting waarmee de betrokkene door middel van een verklaring of een ondubbelzinnige actieve handeling hem betreffende verwerking van persoonsgegevens aanvaardt. Specifieke aandacht wordt gegeven aan de transparantie richting de burger, waarbij de burger steeds voorafgaand afdoende geïnformeerd is over de verwerking van persoonsgegevens waarop zijn toestemming betrekking heeft. Dit artikel bevestigt eveneens uitdrukkelijk dat de burger op elk ogenblik zijn toestemming kan intrekken. In ieder geval voorziet het Vlaams Datanutsbedrijf dat de toestemming wordt gegeven voor elke verwerking van persoonsgegevens waarop de toestemming betrekking heeft en voor een bepaalde termijn waarbinnen persoonsgegevens kunnen worden meegedeeld, waarbij deze termijn verschilt van het datadelingsinitiatief waarop de toestemming betrekking heeft. De burger zal op regelmatige tijdstippen worden gevraagd of zijn toestemming nog geldt. Na het verstrijken van deze termijn dient de toestemming hernieuwd te worden door de burger. Ook na een vernieuwde toestemming zal de burger op regelmatige tijdstippen worden gevraagd of zijn toestemming nog geldt.

Paragraaf 2 van dit artikel verduidelijkt dat aanleverende of ontvangende entiteiten ook andere verwerkingsgronden kunnen toepassen om de gegevens die zij in hun bezit hebben te verwerken, bijvoorbeeld op grond van een wettelijke verplichting, het vervullen van een taak van algemeen belang of voor de uitvoering van een overeenkomst met de betrokkene.

Artikel 30

Dit artikel voert een principieel kopieerverbod in van de persoonsgegevens voor de ontvangende entiteit, tenzij de raad van bestuur van het Vlaams Datanutsbedrijf, na advies van het adviescomité, hiermee heeft ingestemd en op voorwaarde dat de ontvangende entiteit:

- 1° de persoonsgegevens niet wijzigt;
- 2° de persoonsgegevens bijwerkt conform de regels die bepaald zijn in overleg met de betrokken aanleverende entiteit;
- 3° onmiddellijk de verwerkte persoonsgegevens verwijdert of de toegang ertoe onmogelijk maakt, zodra de ontvangende entiteit er daadwerkelijk kennis van heeft dat de persoonsgegevens verwijderd zijn van de plaats waar ze zich oorspronkelijk bevonden, dat de toegang tot die persoonsgegevens onmogelijk werd gemaakt, of zodra een administratieve of gerechtelijke autoriteit heeft bevolen de gegevens te verwijderen of de toegang ertoe onmogelijk te maken.
- 4° de verwerkte persoonsgegevens niet in de handel brengt zonder daartoe over een rechtvaardigingsgrond te beschikken. Dit is erop gericht om een loutere monetisering van de persoonsgegevens tegen te gaan.

De ontvangende entiteit beschrijft de modaliteiten hoe zij een kopie van de persoonsgegevens zal behandelen. De naleving van de voorwaarden tot uitzondering op het kopieerverbod is de eigen verantwoordelijkheid van de ontvangende entiteit zelf.

De tweede paragraaf voorziet in de sancties voor de ontvangende entiteit in geval van niet-naleving van het kopieerverbod, of de voorwaarden tot uitzondering hierop. Meer bepaald kan de raad van bestuur van het Vlaams Datanutsbedrijf de ontvangende entiteit bevelen om de ontvangen persoonsgegevens te verwijderen. Indien de ontvangende entiteit in gebreke blijft, kan de raad van bestuur de mededeling van persoonsgegevens van het Vlaams Datanutsbedrijf aan deze ontvangende entiteit tijdelijk of permanent stopzetten. De raad van bestuur wint voor elk van deze mogelijke sancties voorafgaand het advies in van het adviescomité of de functionaris voor gegevensbescherming van het Vlaams Datanutsbedrijf.

De derde paragraaf voorziet in het recht voor elke burger om na te gaan welke ontvangende entiteiten diens persoonsgegevens hebben geraadpleegd via het Vlaams Datanutsbedrijf. Deze bepaling is analoog aan artikel 15, §2 van het VDI-decreet. Het Vlaams Datanutsbedrijf voorziet daartoe de gepaste middelen overeenkomstig de voorwaarden en regels, bepaald door de Vlaamse toezichtcommissie.

Hoofdstuk 12. Wijzigingen aan het KLIP-decreet

Artikel 31 en 32

Deze artikelen behoeven geen nadere toelichting.

Hoofdstuk 13. Wijzigingen aan het GIPOD-decreet

Artikel 33

Deze artikelen behoeven geen nadere toelichting.

Artikel 34

Aangezien het publiek-private karakter van het GIPOD-gegevensdelingsplatform recent werd verankerd in het gewijzigde GIPOD-decreet en gelet op de raakvlakken met het KLIP dat overgeheveld wordt naar het Vlaams Datanutsbedrijf, wordt ook het GIPOD naar het Vlaams Datanutsbedrijf overgeheveld. Dat vergt een wijziging van het GIPOD-decreet waar het Vlaams Datanutsbedrijf zal instaan voor de beleidsuitvoerende taken zoals beschreven in het GIPOD-decreet.

De eigendom van GIPOD zal overgaan naar het Vlaams Datanutsbedrijf conform de bepalingen van artikel 37. Om die reden wordt artikel 6, §2, eerste lid dat bepaalt dat de eigendom van GIPOD toekomt aan het agentschap Digitaal Vlaanderen opgeheven.

De gedeelde financiering (50% bijdragen van alle netbeheerders van fysieke leidingnetten en 50% bijdrage van het Vlaamse Gewest) van het GIPOD blijft behouden overeenkomstig de financieringsregeling die vandaag in het GIPOD-decreet is voorzien. Het agentschap Digitaal Vlaanderen blijft belast met het vestigen en innen van de bijdragen die zullen toekomen aan het Eigen Vermogen Digitaal Vlaanderen en die door het Eigen Vermogen Digitaal Vlaanderen in de vorm van werkingsmiddelen aan het Vlaams Datanutsbedrijf ter beschikking zullen worden gesteld. De door de Vlaamse Regering aangewezen personen binnen het agentschap Digitaal Vlaanderen blijven toezicht uitoefenen op de betaling en naleving van de verplichtingen betreffende deze bijdragen van de netbeheerders. Het Vlaams Datanutsbedrijf zal via het Eigen Vermogen Digitaal Vlaanderen de nodige werkingsmiddelen ontvangen die de kosten voor het onderhoud, de exploitatie, het operationeel beheer en de verdere evolutie dekken. Die werkingsmiddelen zullen dus zoals vandaag voor de helft afkomstig zijn van de bijdragen van de netbeheerders en voor de helft van middelen uit de algemene begroting. In dat licht worden ook de artikelen 7 en 8 van het decreet van 15 januari 2016 houdende de oprichting van het Eigen Vermogen Digitaal Vlaanderen aangepast (zie artikelen 35 en 36).

Hoofdstuk 14. Wijzigingen aan het decreet van 15 januari 2016 houdende de oprichting van het Eigen Vermogen Digitaal Vlaanderen

Artikel 35 en 36

Voor deze artikelen wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 34.

Hoofdstuk 15. Slotbepalingen

Artikel 37

Het Vlaams Datanutsbedrijf treedt in de rechten en plichten van Vlaamse Gemeenschap, het Vlaamse Gewest en van het Eigen Vermogen Digitaal Vlaanderen met betrekking tot de taken die hem in het decreet worden toevertrouwd en voorheen werden opgenomen binnen voornoemde overheden. Omwille van rechtszekerheid wordt de Vlaamse Regering ermee belast de rechten en plichten die nodig zijn voor de taakstelling van het Vlaams Datanutsbedrijf en overgaan op te nemen in een lijst die wordt bepaald door de Vlaamse Regering. De overdracht gebeurt van rechtswege bij de bekendmaking van de lijst door de Vlaamse Regering in het Belgisch Staatsblad en is tegenstelbaar vanaf de dag van die bekendmaking.

Artikel 38

Het ontwerp voorziet in een machtiging aan de Vlaamse Regering om de bestaande wets- en decreetbepalingen te wijzigen, aan te vullen, te vervangen of op te heffen teneinde deze in overeenstemming te brengen met de bepalingen van dit ontwerp.

Deze machtiging heeft voornamelijk betrekking op de mogelijkheid in hoofde van de Vlaamse Regering om bestaande wets- en decreetbepalingen te coördineren met de inhoud van dit ontwerp en om deze hiermee terminologisch te aligneren. Deze machtiging beoogt derhalve geen substantiële inhoudelijke aanpassingen van deze wets- en decreetbepalingen.

Het ontwerp stelt uitdrukkelijk voorop dat de door de Vlaamse Regering krachtens dit artikel vastgestelde besluiten ophouden uitwerking te hebben in de mate deze niet bij decreet worden bekrachtigd binnen een termijn van twaalf maanden na de datum van de inwerkingtreding ervan. De bekrachtiging werkt in voorkomend geval terug tot die datum. Tevens voorziet het ontwerp dat deze aan de Vlaamse Regering verleende machtiging beperkt is in de tijd door te expliciteren dat deze machtiging twaalf maanden na de inwerkingtreding van het ontwerp vervalft.

Tot slot voorziet het ontwerp dat de door de Vlaamse Regering krachtens dit artikel vastgestelde besluiten die zijn bekrachtigd door het Vlaams parlement alleen bij decreet kunnen worden gewijzigd, aangevuld, vervangen of opgeheven.

Artikel 39

De Vlaamse Regering bepaalt de datum van inwerkingtreding van de bepalingen van het voorliggende ontwerp.

De minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management,

A handwritten signature in black ink, consisting of a stylized 'J' followed by a series of loops and a final upward stroke.

Jan JAMBON